

Mr. C. Assers
Handleiding
tot de beoefening
van het
Nederlands
Burgerlijk Recht

Rechtspersonenrecht

deel IIb **NV en BV**

Corporate Governance

Vierde druk

bewerkt door

mr. G. van Solinge

Hoogleraar aan de Radboud Universiteit Nijmegen
Advocaat te Amsterdam

mr. M.P. Nieuwe Weme

Hoogleraar aan de Radboud Universiteit Nijmegen
Raadsheer-plaatsvervanger in het Gerechtshof te Amsterdam (Ondernemingskamer)

m.m.v.

mr. drs. R.G.J. Nowak

Advocaat/senior counsel te Amsterdam
Fellow aan de Radboud Universiteit Nijmegen

mr. T. Salemink

Universitair docent aan de Radboud Universiteit Nijmegen
Advocaat te Amsterdam

 Wolters Kluwer

Deventer – 2019

VOORWOORD BIJ EERDERE DRUKKEN

Bij de eerste druk

Reeds geruime tijd geleden werd mij gevraagd een nieuw deel in de Asser-serie te verzorgen. Dit als vervolg op het door wijlen collega Van der Grinten bewerkte deel over de rechtspersoon in het algemeen, waarin o.m. ook de vereniging, coöperatie, onderlinge waarborgmaatschappij, stichting en het EESV zijn behandeld.

Toen ik het verzoek en de daarin besloten liggende uitdaging aanvaardde, heb ik gelukkig niet helemaal voorzien welk een tijdsbeslag het voltooiën van dit werk zou kosten. Jarenlang heb ik mij met de voorbereiding van dit boek beziggehouden. Ik kon voor wat betreft de indeling van de stof en bepaalde benaderingen, wel enige inspiratie putten uit mijn leerboek voor studenten 'Vennootschapsrecht in beweging' waarvan de laatste derde druk is verschenen in 1976, maar het schrijven van een Asser-boek is toch heel wat anders.

Er kwam bij dat de te behandelen wetgeving van Boek 2 BW erg omvangrijk is, en vaak ook ingewikkeld mede door talloze wetwijzigingen die in de loop der jaren zijn ingevoerd en vaak door EEG-richtlijnen werden geïnspireerd. Er moest ook veel jurisprudentie worden verwerkt; men denke bijv. aan de uitspraken van de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam. Voorts hebben de doctrine en literatuur zich de afgelopen jaren niet onbetuigd gelaten.

Hiermee wordt de omvang van dit boek verklaard. Ik heb mij zoveel mogelijk beperkt bij de behandeling van de stof, maar met minder kon ik gelet op de formule van de Asser-serie, naar mijn inzicht niet volstaan. Veel aandacht heb ik besteed aan (verwijzingen naar) de wetsgeschiedenis, systematisch gerangschikt in de sinds 1969 onder mijn redactie verschijnende losbladige Bundel NV en BV. Bij de uitleg van de vele bepalingen die sinds de jaren zeventig zijn ingevoerd of gewijzigd, speelt die wetsgeschiedenis een belangrijke rol. Naar de departementale richtlijnen 1986 heb ik in de tekst verwezen telkens wanneer dit aangewezen was. (...)

De relevante algemene bepalingen van titel 1 van Boek 2 BW, bijv. betreffende de nietigheid en vernietigbaarheid van besluiten, zijn reeds in het genoemde boek Asser-Van der Grinten II besproken. Op deze bepalingen kom ik indien nodig slechts globaal terug, tenzij de aard van de materie juist in verband met een NV of BV om een nadere beschouwing vraagt. (...)

(...) Bij de behandeling van diverse onderwerpen heb ik bepaalde gedachten verwerkt die ik in de loop der tijd in noten in de Nederlandse Jurisprudentie, artikelen, voordrachten etc. heb ontwikkeld. (...)

Heilig Landstichting, juli 1994
J.M.M. Maeijer

Bij de tweede druk

De eerste druk van dit boek is tot mijn genoegen goed ontvangen. Hij werd besproken door Mohr, *Maandblad NV* 73, p. 197; Timmerman *TVVS* 1995, p. 231; Huizink, *WPNR* 6271 (1997) en Slagter, *RM Themis* 1998, p. 279. Met vele van de gemaakte opmerkingen heb ik in deze tweede druk rekening kunnen houden.

In deze nieuwe bewerking is vrij veel gewijzigd en aangevuld; het vennootschaps- en ondernemingsrecht is nog steeds sterk in beweging. Zo moest ik rekening houden met nieuwe en op handen zijnde wetgeving. Verwerkt zijn onder meer:

- de nieuwe Handelsregisterwet 1996 (Stb. 181) en het daarop gebaseerde Handelsregisterbesluit 1996 (Stb. 417);
- de Wet conflictenrecht corporaties (Stb. 1997, 699), in het bijzonder art. 5;
- de Wet op de formeel buitenlandse vennootschappen (Stb. 1997, 697);
- de Wet betreffende splitsing van rechtspersonen (Stb. 1997, 776);
- de Wet tot wijziging van de Wet op de ondernemingsraden en titel 7.10 nieuw BW (Stb. 1998, 107);
- de Wet registratiedatum om proxy sollicitation te bevorderen (Stb. 1999, 518);
- het wetsvoorstel afschaffing technisch-juridisch preventief toezicht (1998-1999, 26 277);
- het wetsvoorstel in verband met de invoering van de euro (1999-2000, 26 823).

Enige aandacht besteedde ik ook aan de ontwikkelingen rondom corporate governance en beschermingsconstructies, en aan het ten aanzien van dit laatste onderwerp ingediende wetsvoorstel (1997-1998, 25 732).

De vloed van nieuwe regelgeving op het gebied van het effectenrecht of effectenverkeersrecht dwong mij ertoe om in overleg met de Asser-adviesraad dit gebied, dat voor een degelijke bewerking tevens om een speciale en mede aan de praktijk ontleende kennis vraagt, verder buiten beschouwing te laten. Het boek, toch al blijvend groot van omvang, zou anders ook veel te veel uitdijen; de paragrafen 187-193 zijn derhalve geschrapt. De Asser-adviesraad beziet momenteel de mogelijkheden om een apart deel van de Asser-serie aan dit steeds belangrijker wordende terrein te wijden.

In deze nieuwe druk moest veel jurisprudentie worden verwerkt. Zo besteedde ik aandacht aan de door de Hoge Raad ontwikkelde Poot/ABP-leer waaraan

ik een aparte paragraaf (nr. 180a) heb gewijd, en aan zijn uitspraken inzake vereenzelviging, indirecte 'doorbraak' van aansprakelijkheid, en het enquêterecht. Ook veel uitspraken van rechtbanken en gerechtshoven (in het bijzonder van de Ondernemingskamer) bleken van belang. Hiernaast heeft de doctrine zich de afgelopen jaren niet onbetuigd gelaten. Naast nieuwe drukken van hand- en leerboeken, artikelen en congresbundels verschenen vrij veel dissertaties die ik ter bestemder plaatse heb verwerkt.

(...)

Heilig Landstichting, januari 2000

J.M.M. Maeijer

Bij de derde druk

Prof. mr. J.M.M. Maeijer publiceerde in 1994 de eerste druk van dit boek. Het boek werd met veel enthousiasme door wetenschap en praktijk ontvangen. 'Maeijer, een feest', zo luidde de titel van de boekbespreking van Mohr, NV 1995, p. 197. In 2000 verscheen de tweede druk van dit boek, wederom van de hand van Maeijer. In verband met zijn emeritaat heeft Maeijer ons verzocht de bewerking van zijn boek voort te zetten. Dit verzoek hebben wij met grote erkentelijkheid aanvaard.

De derde druk heeft lang op zich laten wachten. Het bleek een niet geringe opgave om dit monumentale werk te bewerken. Naast een actualisering aan de hand van nieuwe wet- en regelgeving, rechtspraak en literatuur, is ook de structuur aangepast en zijn vrijwel alle nummers ingrijpend herzien. Voor de toegankelijkheid is ervoor gekozen om de nummers meer onder te verdelen en steeds te voorzien van een korte cursieve tekst waarmee de kern van het desbetreffende nummer wordt weergegeven.

Als onderdeel van de nieuwe opzet van de Asser-Serie zal dit boek voortaan deel 2-II* van de serie zijn (voorheen deel 2-III).

In dit boek worden de naamloze en besloten vennootschap behandeld. Aan de orde komen de oprichting, het kapitaal en vermogen, de aandelen, de algemene vergadering, het bestuur, de raad van commissarissen, de structuurvennootschap, fusie, overname en openbaar bod, beschermingsconstructies en certificering, de uitkoop- en verkoopregeling, de geschillenregeling, het enquêterecht en concernverhoudingen.

Gelet op de omvang van het boek zijn de onderwerpen die voor alle rechtspersonen en niet specifiek voor NV en BV gelden, niet langer in dit boek behandeld. Het betreft de hoofdstukken over: de jaarrekening, winstvaststelling en winstbestemming (voorheen hoofdstuk X), de ondernemingsraad (hoofdstuk XI), statutenwijziging, omzetting en ontbinding (hoofdstuk XIII), en juridische fusie en splitsing (hoofdstuk XIV). Deze onderwerpen worden voortaan behandeld in het algemene deel 2-I* handelend over de rechtspersoon (voorheen deel 2-II). Op de nieuwe systematiek is één uitzondering gemaakt: het enquêterecht wordt wel in dit boek behandeld. Hoewel het enquêterecht ook voor andere rechtspersonen geldt, hebben in de praktijk vrijwel alle enquêteverzoeken betrekking op NV's en vooral BV's.

Daarnaast is besloten om een nieuw deel 2-III* te creëren waarin de overige rechtspersonen worden behandeld (o.a. de vereniging, de coöperatie, de onderlinge waarborgmaatschappij, de stichting, de Europese vennootschap).

In de jaren die zijn verstreken tussen de tweede en derde druk hebben vele wijzigingen in wet- en regelgeving plaatsgevonden. Wij noemen daarvan onder meer:

- Wet herziening preventief toezicht (Stb. 2000, 283; kamerstuknr. 26 277, in werking getreden op 1 september 2001), waarbij een deel van de afgeschafte Departementale Richtlijnen 1986 in de wet is opgenomen;
- Wet aanpassing structuurregeling (Stb. 2004, 370; kamerstuknr. 28 179, in werking getreden op 1 oktober 2004), waarin naast een grondige herziening van het structuurregime, diverse nieuwe en gewijzigde bepalingen zijn opgenomen die zijn gericht op een versterking van de invloed van aandeelhouders;
- Corporate Governance Code (Stcrt. 2004, 250) en het Besluit Corporate Governance Code (Stb. 2004, 747), waarbij de regels van de Code, opgesteld door de commissie Tabaksblat, een wettelijke verankering kregen. De Code wordt sindsdien periodiek herzien;
- Wet betreffende het openbaar overnamebod (Stb. 2007, 202; kamerstuknr. 30 419; in werking getreden op 28 oktober 2007), waarbij de in 2001 ingevoerde Wet openbare biedingen (Stb. 2001, 181 en 316) is gewijzigd en overgeheveld naar de nieuwe Wet op het financieel toezicht en het Besluit openbare biedingen (Stb. 2007, 329);
- Wet houdende regels omtrent een basisregister van ondernemingen en rechtspersonen (Handelsregisterwet 2007) (Stb. 2007, 153; kamerstuknr. 30 656, in werking getreden op 1 juli 2008) en het bijbehorende Handelsregisterbesluit 2008 (Stb. 2008, 240).

Bij het afsluiten van de tekst waren in behandeling bij de Tweede Kamer onder meer het wetsvoorstel tot vereenvoudiging en flexibilisering van het BV-recht (Flex-BV) (kamerstuknr. 31 058) en het wetsvoorstel bestuur en toezicht (kamerstuknr. 31 763). Beide wetsvoorstellen zullen, eenmaal tot wet verheven, leiden tot een grootscheepse wijziging van het vennootschapsrecht. Thans is niet te voorspellen wanneer deze nieuwe regels zullen worden ingevoerd. De ervaring met het wetsvoorstel personenvennootschappen (kamerstuknr. 28 746 en 31 065) leert dat zulke trajecten vele jaren kunnen duren. Wij hebben het wetsvoorstel Flex-BV en het wetsvoorstel bestuur en toezicht op de relevante plaatsen genoemd en summier behandeld.

(...)

Heilig Landstichting/Amsterdam, april 2009

G. van Solinge

M.P. Nieuwe Weme

VOORWOORD BIJ DE VIERDE DRUK

De delen 2-*Ila*, 2-*Ilb* en 2-*Ilc* van de Asser-serie hebben betrekking op de naamloze vennootschap (NV) en de besloten vennootschap (BV).

Onderwerpen die voor alle rechtspersonen relevant zijn (zoals rechtssubjectiviteit, rechtsbevoegdheid, besluitvorming, vertegenwoordiging, omzetting, ontbinding, fusie en splitsing, de jaarrekening, en de ondernemingsraad), worden behandeld in het in 2015 verschenen deel 2-*I** ('De rechtspersoon'). De overige rechtspersonen (de vereniging, de coöperatie, de onderlinge waarborgmaatschappij, de stichting, het kerkgenootschap en de Europese rechtsvormen) worden besproken in het in 2017 uitgekomen deel 2-*III* ('Overige rechtspersonen'). De personenvennootschappen worden behandeld in deel 7-*VII* ('Maatschap, vennootschap onder firma en commanditaire vennootschap'), dat in 2017 is verschenen. Het in 2018 gepubliceerde deel 2-*IV* ('Effectenrecht') is gewijd aan de ook voor de NV en BV relevante vermogensrechtelijke aspecten van het effectenrecht.

In de vorige druk van deel 2-*II** uit 2009 werden alle onderwerpen behandeld die specifiek van belang zijn voor de NV en BV. Gelet op de omvang van de vorige druk (1154 pagina's) is in overleg met de Asser Adviesraad besloten deel 2-*II** te splitsen in drie delen, waarin de volgende onderwerpen worden behandeld.

- Deel 2-*Ila* Inleiding, oprichting, vermogen en aandelen.
- Deel 2-*Ilb* Algemene vergadering, bestuur, raad van commissarissen, one-tier board, structuurvennootschap en beschermingsconstructies.
- Deel 2-*Ilc* Aansprakelijkheid, enquêterecht, geschillenregeling, uitkoop- en verkoopregeling.

Na de driedeling is in 2013 deel 2-*Ila* ('Oprichting, vermogen en aandelen') verschenen. Deel 2-*Ilc* ('Aansprakelijkheid en procedures') is in bewerking. Deel 2-*Ilb* ('Corporate Governance') verschijnt hierbij.

Corporate governance wordt in de wetenschap en praktijk vanuit diverse disciplines benaderd. Dit boek gaat over de juridische aspecten van het bestuur van de NV en BV, het toezicht daarop door de raad van commissarissen en de bevoegdheden van de aandeelhouders. Centraal staan daarbij de organen van de vennootschap. De taken, de bevoegdheden, de samenstelling, de inrichting, het functioneren en de besluitvorming van deze organen, alsmede de onderlinge verhoudingen, komen daarbij uitgebreid aan de orde.

Sinds de vorige druk is de wetgeving voor de NV en BV ingrijpend gewijzigd, vooral door de invoering van de Wet Flex-BV (*Stb.* 2012, 299) en de Wet bestuur en

toezicht (*Stb.* 2011, 275). Deze wetten hebben onder meer geleid tot flexibilisering van het BV-recht (waaronder de mogelijkheid stemrechtloze aandelen te creëren), het one-tier boardmodel, nieuwe regels over tegenstrijdig belang van bestuurders en commissarissen, nieuwe regels over diversiteit in het bestuur en de raad van commissarissen en de limitering van het aantal commissariaten bij grote NV's en BV's. Ook andere wetwijzigingen, zoals de Wet civielrechtelijk bestuursverbod (*Stb.* 2016, 153), de Wet aanpassing en terugvordering bonussen (*Stb.* 2013, 563) en de Wet aanpassing enquêterecht (*Stb.* 2012, 274), hebben relevante veranderingen gebracht. De op handen zijnde invoering van aanhangige wetsvoorstellen, zoals het wetsvoorstel bestuur en toezicht rechtspersonen (*Kamerstukken* 34491) en het wetsvoorstel aandeelhoudersbetrokkenheid (*Kamerstukken* 35058; ter implementatie van de EU-Richtlijn aandeelhoudersbetrokkenheid van 17 mei 2017 (*PbEU* 2017, L 132)), zullen ook tot wijzigingen leiden. Nieuwe wetgeving is bovendien in voorbereiding, onder meer op het gebied van de bescherming van beursvennootschappen en vennootschappen die van vitaal belang zijn voor de nationale veiligheid. Onlangs is het voorontwerp voor de Wet bedenktijd beursvennootschappen ter consultatie gepubliceerd. Deze wetten en wetsvoorstellen zijn zoveel mogelijk verwerkt in deze druk. Verder is de op 8 december 2016 gepubliceerde volledig herziene versie van de Corporate Governance Code (*Stcrt.* 2017, 45259) op systematische wijze verwerkt. Ook is op vele plaatsen aandacht besteed aan sectorale regelgeving, waarin vaak bijzondere regels worden gegeven voor het bestuur en toezicht van de NV en BV die actief zijn in sectoren zoals zorg, pensioen, wonen, financiële dienstverlening en accountancy.

Het boek is verder geactualiseerd aan de hand van recente jurisprudentie op het gebied van corporate governance. Daarbij is vooral aandacht besteed aan de rechtspraak van de Hoge Raad en de Ondernemingskamer, waaronder de belangrijke uitspraken inzake ASMI, Cancun, Boskalis/Fugro, TMG, AkzoNobel en Eneco.

Ook nieuwe literatuur is verwerkt, waaronder handboeken, dissertaties, oraties, preadviezen, monografieën, wetenschappelijke artikelen en annotaties. In het bijzonder is aandacht besteed aan de nieuwe drukken van de handboeken ASSER/MAEIJER & KROEZE 2-I*, *De Rechtspersoon* 2015; SLACTER/ASSINK, *Compendium ondernemingsrecht* 2013; VAN DER HEIJDEN/DORTMOND, *Handboek voor de naamloze en de besloten vennootschap* 2013; VAN SCHILFGAARDE/WINTER, WEZEMAN & SCHOONBROOD, *Van de BV en de NV* 2017; en BUIJN & STORM, *Ondernemingsrecht. BV en NV in de praktijk* 2013.

Deze aanpassingen hebben geleid tot een wijziging van de structuur van de hoofdstukken. Vrijwel alle randnummers zijn aangepast en vernummerd. Het hoofdstuk over concernverhoudingen uit de vorige drukken is verdeeld over de relevante hoofdstukken van dit deel 2-IIb. Alle verwijzingen naar de wetsgeschiedenis opgenomen in de losbladige Bundel NV en BV zijn vervangen door verwijzingen naar de beter toegankelijke kamerstukken.

Voor de totstandkoming van dit boek zijn wij dank verschuldigd aan diverse collega's van het Van der Heijden Instituut van de Radboud Universiteit Nijmegen en daarbuiten. Wij bedanken allereerst mr. drs. R.G.J. Nowak en mr. T. Saleminck,

die vanaf het begin hun medewerking hebben verleend aan deze druk. Een bijzonder woord van dank richten wij tot mr. P.H.M. Broere, die in de eindfase belangrijke inhoudelijke en redactionele werkzaamheden heeft verricht. Voorts ontvingen wij waardevolle opmerkingen van mr. E.J. Breukink, prof. mr. J.B.S. Hijink, mr. N. Kreileman, prof. mr. G.J.C. Rensen, mr. S. Sikkink, mr. R.A.F. Timmermans en mr. K.A.M. van Vught. De student-assistenten mr. Koen Bakker, Loes van Dijk en mr. Berend Veenstra zijn bijzonder behulpzaam geweest bij het verzamelen van jurisprudentie en literatuur en het controleren van de eindteksten en de registers.

De eerste en tweede druk van dit boek zijn in 1994 en 2000 verzorgd door onze voorganger prof. J.M.M. Maeijer. Helaas heeft hij de publicatie van deze vierde druk niet meer kunnen meemaken. Sjef Maeijer is op 6 september 2018 op 86-jarige leeftijd overleden. Een icoon is heengegaan. Zijn invloed op de ontwikkeling van het ondernemingsrecht is diepgaand en blijvend. Daarom blijft hij van groot vennootschappelijk belang. Met dankbaarheid en respect dragen wij dit deel 2-*IIb* aan hem op.

Nijmegen/Amsterdam, 1 maart 2019

G. van Solinge

M.P. Nieuwe Weme

UITGEBREIDE INHOUDSOPGAVE

1	Algemene vergadering	1
1.1	Inleiding	1
	1 Algemene vergadering van kapitaalverschaffers	
	2 Soorten algemene vergaderingen	
1.2	Bevoegdheden van algemene vergadering	4
1.2.I	Algemeen	4
	3 Kernbevoegdheden van algemene vergadering	
	4 Overige dwingendrechtelijke bevoegdheden	
	5 Restbevoegdheid	
1.2.II	Recht op inlichtingen	9
	6 Recht op inlichtingen van algemene vergadering	
	7 Acties bij gebrekkige informatieverstopping	
1.2.III	Vaststelling van jaarrekening	14
	8 Vaststelling van jaarrekening	
1.2.IV	Statutenwijziging	17
	9 Algemene vergadering bevoegd; beperkingen; terugwerkende kracht	
	10 Besluit tot statutenwijziging	
	11 Afbreuk aan rechten van soort- of aanduidingsaandeelhouders in BV	
	12 Afbreuk aan rechten van derden	
	13 Oproeping; terinzagelegging van afschrift	
	14 Amending van voorstel tot statutenwijziging	
	15 Notariële akte bij statutenwijziging	
	16 Openbaarmaking van statutenwijziging	
1.2.V	Goedkeuring van ingrijpende bestuursbesluiten	29
	17 Goedkeuring van bestuursbesluiten; algemeen	
	18 Goedkeuring van ingrijpende bestuursbesluiten bij NV	
	19 Belangrijke verandering van identiteit of karakter	
	20 Drie gevallen waarin goedkeuring is vereist	
	21 Goedkeuringsrecht van algemene vergadering in noodsituaties	
	22 Standpuntbepaling van ondernemingsraad	
	23 Goedkeuring van ingrijpende bestuursbesluiten bij BV	
	24 Geen consultatieplicht bij ingrijpende bestuursbesluiten	
1.2.VI	Vaststelling van bezoldigingsbeleid en bezoldiging	42
	25 Vaststelling van bezoldigingsbeleid en bezoldiging van bestuurders	
	26 Standpuntbepaling van ondernemingsraad bij vaststelling van bezoldigingsbeleid bij NV	
	27 Toekenning van bezoldiging aan commissarissen	
1.2.VII	Bevoegdheden van (groepen) aandeelhouders	52
	28 Bevoegdheden van individuele aandeelhouders	
	29 Bevoegdheden van groepen (minderheids)aandeelhouders	
	30 Bescherming tegen misbruik van meerderheidsmacht	
1.3	Bijeenroeping van en oproeping tot algemene vergadering	56
1.3.I	Bijeenroeping van algemene vergadering	56

	31	Bijeenroeping	
	32	Bijeenroepingsrecht van aandeelhouders	
	33	Rechterlijke machtiging tot bijeenroeping	
	34	Rechterlijke machtiging tot bijeenroeping; vorm en termijnen	
	35	Vereenvoudigde rechterlijke machtiging tot bijeenroeping	
1.3.II		Oproeping tot algemene vergadering	69
	36	Oproeping	
	37	Oproepingstermijn	
	38	Uitnodiging van bestuurders en commissarissen; raadgevende stem	
	39	Intrekking van oproeping	
	40	Agenda	
	41	Intrekking van agendapunten	
	42	Plaats van algemene vergadering	
	43	Heling van totstandkomingsgebreken	
1.3.III		Depot en registratiedatum voor algemene vergadering	89
	44	Depot; kennisgeving van deelname	
	45	Registratiedatum; algemeen	
	46	Registratiedatum; preferente beschermings aandelen; certificaathouders met stemvolmacht; pandhouders en vruchtgebruikers; uitgifte na registratiedatum	
1.3.IV		Identificatie van en communicatie met aandeelhouders	96
	47	Identificatie van aandeelhouders	
	48	Communicatie tussen aandeelhouders	
	49	Stemadviesbureaus ('proxy advisors')	
	50	Informatieverschaffing door beursvennootschap rondom algemene vergadering	
1.3.V		Agenderingsrecht van kapitaalverschaffers	100
	51	Agenderingsrecht; toepassingsbereik en kapitaalscriterium	
	52	Vermelding van economisch belang in agenderingsverzoek	
	53	Dubbeltelling en samenloop	
	54	Indieningstermijn van agenderingsverzoek	
	55	Behandeling van ingediend onderwerp	
	56	Reikwijdte van agenderingsrecht	
	57	Afwijzing van agenderingsverzoek	
	58	Agenderingsrecht en responstijd	
	59	Agenderingsrecht en oligarchische besluitvormingsclausules	
1.4		Functioneren van algemene vergadering	116
1.4.I		Vergader- en stemrecht in algemene vergadering	116
	60	Vergader- en stemrecht; algemeen	
	61	Vergaderrecht van certificaathouders en daarmee gelijkgestelden	
	62	Overige deelnemers aan algemene vergadering	
	63	Opschorting van vergader- en stemrecht	
	64	Grensoverschrijdend stemmen	
1.4.II		Stemvolmacht in algemene vergadering	123
	65	Stemvolmacht; algemeen	
	66	Statutaire beperkingen van stemvolmachtverlening	
	67	Vertegenwoordiging anders dan krachtens stemvolmacht	
1.4.III		Vergaderorde in algemene vergadering	130
	68	Voorzitter en vergaderorde	
	69	Aantekening houden van besluiten van algemene vergadering	
	70	Notulen van algemene vergadering	
	71	Amendering van agendapunten	
	72	Moties in algemene vergadering	
1.4.IV		Besluitvorming in algemene vergadering	139

	73	Besluiten van algemene vergadering	
	74	Meerderheid van stemmen	
	75	Blanco stemmen, nietige stemmen, stemonthouding en unanimiteitsvereiste	
	76	Evenredig stemrecht en afwijkingen daarvan	
	77	Staking van stemmen	
	78	Quorum	
	79	Quorumloze nieuwe algemene vergadering	
	80	Wijze van stemmen	
	81	Elektronische deelname aan algemene vergadering	
	82	Rechtsgevolgen van defecten in elektronische besluitvorming	
	83	Elektronische stemuitbrenging voorafgaand aan algemene vergadering	
1.4.V		Besluitvorming buiten algemene vergadering	160
	84	Besluitvorming buiten algemene vergadering; algemeen	
	85	Besluitvorming buiten algemene vergadering; unanimiteitseis en instemmingseis	
	86	Besluitvorming buiten algemene vergadering; schriftelijkheidsvereiste	
	87	Rechtsgevolg van niet-naleving van unanimiteitseis of instemmingseis bij besluitvorming buiten algemene vergadering	
	88	Rechtsgevolg van niet-naleving van schriftelijkheidsvereiste bij besluitvorming buiten algemene vergadering	
	89	Papieren vergadering	
1.5		Soort- of aanduidingsvergadering	169
	90	Soort- of aanduidingsvergadering; algemeen	
	91	Soort- of aanduidingsvergadering; besluitvorming	
1.6		Goedkeuring van besluiten van algemene vergadering	174
	92	Goedkeuring van besluiten van algemene vergadering	
1.7		Standpuntbepaling van ondernemingsraad	177
	93	Recht tot standpuntbepaling van ondernemingsraad bij belangrijke besluiten van algemene vergadering van NV	
	94	Samenloop met WOR	
	95	Timing in verband met oproepingsdatum	
	96	Standpuntbepaling in en buiten algemene vergadering	
	97	Ondernemingsraad die bevoegd is tot standpuntbepaling	
	98	Rechtsgevolg van ontbreken van standpunt van ondernemingsraad	
1.8		Aandeelhoudersovereenkomsten	184
	99	Aandeelhoudersovereenkomst en stemovereenkomst	
	100	Doel van stemovereenkomst	
	101	Geoorloofdheid van stemovereenkomst	
	102	Grenzen aan aandeelhouders- en stemovereenkomst	
	103	Stemovereenkomst met permanente stembinding; algemeen	
	104	Stemovereenkomst met permanente stembinding; eigen visie	
	105	Aandeelhoudersovereenkomst of statuten?	
	106	Incorporation by reference	
	107	Doorwerking van aandeelhoudersovereenkomst	
	108	Doorwerking van aandeelhoudersovereenkomst; recente jurisprudentie	
	109	Naleving van aandeelhoudersovereenkomst	
2		Bestuur	207
2.1		Inleiding	207
2.1.I		Algemeen	207
	110	Het bestuur bestuurt	
	111	Behoorlijk bestuurlijk handelen	
2.1.II		Wetsgeschiedenis van bestuur	210

	112	Wetsgeschiedenis van bestuur (1602-1975)	
	113	Wetsgeschiedenis van bestuur (1976-2012)	
	114	Wetsgeschiedenis van bestuur (2013-heden)	
2.1.III		Regelgeving over bestuur	217
	115	Regelgeving over bestuur; algemeen	
	116	Regelgeving over bestuur; Boek 2 BW	
	117	Regelgeving over bestuur; overige regelgeving	
	118	Regelgeving over bestuur; Corporate Governance Code	
	119	Regelgeving over bestuur; statuten	
	120	Regelgeving over bestuur; reglement	
2.2		Taken van bestuur	234
2.2.I		Algemeen	234
	121	Taken en bevoegdheden van bestuur	
2.2.II		Vennootschappelijk belang als richtsnoer bij taakvervulling	238
	122	Vennootschappelijk belang; algemeen	
	123	Aanvullend richtsnoer voor beursvennootschap: lange termijn waardecreatie	
	124	Ook richtsnoer voor (leden van) algemene vergadering en ondernemingsraad?	
	125	Maatschappelijke belangen als onderdeel van vennootschappelijk belang	
	126	Verschillende opvattingen over vennootschappelijk belang	
	127	Discussie over inhoud van vennootschappelijk belang	
	128	Bestendig succes van onderneming; belangenpluralisme	
	129	Relatie vennootschappelijk belang en doel(overschrijding)	
	130	Handelen in strijd met vennootschappelijk belang	
2.2.III		Vennootschappelijk belang in concernverhoudingen	256
	131	Vennootschappelijk belang en concernbelang	
	132	Belang van moedervernootschap	
	133	Belang van dochtervernootschap	
	134	Vennootschappelijk belang, concernfinanciering en doeloverschrijding	
2.2.IV		Overzicht van taken van bestuur	263
	135	Algemeen	
	136	Leiding geven	
	137	Secundaire handelingen	
	138	Concernleidingsplicht	
	139	Strategie	
	140	Financiën	
	141	Risico's	
	142	Administratie	
	143	Financiële verslaggeving	
	144	Verhouding met aandeelhouders	
	145	Arbeidsverhoudingen	
	146	Cultuur	
	147	Maatschappelijke aspecten	
	148	Naleving van regelgeving	
	149	Belangrijke gebeurtenissen	
2.3		Bevoegdheden van bestuur	293
2.3.I		Algemeen	293
	150	Bevoegdheden van bestuur; inleiding	
	151	Beperkingen en uitbreidingen van bestuursbevoegdheid	
2.3.II		Bestuursautonomie	295
	152	Bestuursautonomie en instructiebevoegdheid	
	153	Instructiebevoegdheid; verschil bij NV en BV	
	154	Orgaan bevoegd tot geven van instructie	

Uitgebreide inhoudsopgave

	155	Beperking van bestuursbevoegdheid	
	156	Goedkeuring van bestuursbesluiten	
2.3.III		Bestuursautonomie in concernverhoudingen	304
	157	Instructiebevoegdheid in concernverhoudingen	
	158	Feitelijke instructiemacht van moedervernootschap	
	159	Bestuursautonomie van dochtervennootschap	
2.3.IV		Vertegenwoordiging	311
	160	Vertegenwoordigingsbevoegdheid van bestuur en bestuurders	
	161	Vertegenwoordigingsbevoegdheid van anderen dan bestuurders	
	162	Uit wet voortvloeiende beperkingen; algemeen	
	163	Uit wet voortvloeiende beperkingen; bezwarende overeenkomsten en emissie van aandelen	
	164	Geen beperking van vertegenwoordigingsbevoegdheid bij tegenstrijdig belang	
2.3.V		Enkele specifieke bevoegdheden van bestuur	320
	165	Specifieke bevoegdheden	
	166	Bevoegdheden inzake kapitaal en vermogen	
	167	Bevoegdheden inzake administratie en financiële transparantie	
	168	Bevoegdheden inzake corporate governance	
	169	Bevoegdheden inzake constitutieve en structurele aspecten	
	170	Bevoegdheden inzake deelname aan rechtsverkeer	
2.4		Inrichting van bestuur	328
2.4.I		Algemeen	328
	171	Rechtsverhouding tussen bestuurder en vennootschap	
	172	Benaming van bestuur en bestuurders	
	173	Bestuursmodellen	
	174	Bevoegde rechter voor procedures tussen bestuurder en vennootschap	
2.4.II		Samenstelling van bestuur	342
	175	Aantal bestuurders	
	176	Geen leeftijdsgrens voor bestuurders	
	177	Deskundigheid van bestuurders	
	178	Geschiktheid en betrouwbaarheid van bestuurders van financiële onderneming	
	179	Diversiteit van bestuur	
	180	Verdeling van man/vrouw in bestuur	
	181	Limitering van aantal commissariaten van bestuurders	
	182	Zittingsduur van bestuurders	
	183	Bestuursverbod	
	184	Statutaire kwaliteitseisen voor bestuurders	
2.4.III		Taakverdeling in bestuur	365
	185	Taakverdeling in bestuur	
	186	Speciale commissie	
	187	Voorzitter van bestuur	
	188	Plaatsvervangende bestuurders	
	189	Ontstentenis of belet van bestuurders	
	190	Secretaris van bestuur	
	191	Executive committee	
2.4.IV		Bijzondere bestuurders	388
	192	Bestuurder namens aandeelhouder	
	193	Bestuurder tevens aandeelhouder	
	194	Feitelijke bestuurder	
	195	OK-bestuurder	
	196	Rechtspersoon als bestuurder	
2.4.V		Bezoldiging van bestuurders	407

	197	Bezoldigingsbeleid en beloningsbeleid voor bestuurders	
	198	Vaststellen van bezoldiging van bestuurders	
	199	Hoogte en aard van bezoldiging van bestuurders	
	200	Aanpassen van bonus van bestuurders van NV	
	201	Terugvorderen van bonus van bestuurders van NV	
	202	Afroomregeling van bezoldiging van bestuurders van beursvennootschap	
2.5		Functioneren en besluitvorming van bestuur	425
2.5.I		Algemeen	425
	203	Collegiale taakvervulling van bestuurders	
	204	Vergaderingen van bestuur	
2.5.II		Contact en informatie-uitwisseling tussen bestuur en anderen	431
	205	Informatiebronnen van bestuur	
	206	Contact en informatie-uitwisseling tussen bestuur en raad van commissarissen	
	207	Contact en informatie-uitwisseling tussen bestuur en aandeelhouders	
	208	Contact en informatie-uitwisseling tussen bestuur en ondernemingsraad	
	209	Contact en informatie-uitwisseling tussen bestuur en interne audit functie	
	210	Contact en informatie-uitwisseling tussen bestuur en externe accountant	
2.5.III		Besluitvorming van bestuur	448
	211	Besluit van bestuur	
	212	Regels over besluitvorming van bestuur in statuten en bestuursreglement	
	213	Besluitvorming van bestuur bij meerderheid van stemmen	
	214	Meervoudig stemrecht van bestuurder	
	215	Vetorecht van bestuurder	
	216	Deelname van alle bestuurders aan besluitvorming	
	217	Besluitvorming van bestuurders krachtens volmacht en stemovereenkomst	
	218	Besluitvorming van bestuur buiten vergadering	
2.5.IV		Besluitvorming van bestuur bij tegenstrijdig belang van bestuurders	460
	219	Tegenstrijdig belang; algemeen	
	220	Regel van besluitvorming, niet langer regel van vertegenwoordiging	
	221	Begrip tegenstrijdig belang	
	222	Direct, indirect en kwalitatief tegenstrijdig belang	
	223	Ruimere werking van tegenstrijdig belang-regeling?	
	224	Melding van tegenstrijdig belang	
	225	Vaststelling van tegenstrijdig belang	
	226	Besluitvorming bij tegenstrijdig belang; algemeen	
	227	Besluitvorming ingeval een of meer (maar niet alle) bestuurders geconflieerd zijn	
	228	Besluitvorming ingeval alle bestuurders geconflieerd zijn	
	229	Besluitvorming ingeval bestuurders van one-tier board geconflieerd zijn	
	230	Statutaire regeling van besluitvorming bij tegenstrijdig belang	
	231	Niet-naleving van tegenstrijdig belang-regeling	
	232	Geen externe werking bij niet-naleving van tegenstrijdig belang-regeling	
	233	Bevestiging van vernietigbaar besluit	
	234	Bekrachtiging van nietig besluit	
	235	Belangenverstrengeling op andere gebieden	
	236	Voorkomen van belangenverstrengeling van bestuurders van beursvennootschap	
2.5.V		Verantwoording door bestuur	493
	237	Evaluatie van bestuur	
	238	Verantwoordingsplicht van bestuur	
	239	Bestuursverslag	
2.6		Benoeming, schorsing en ontslag van bestuurders	508
2.6.1		Benoeming van bestuurders	508
	240	Benoeming van bestuurders; algemeen	

	241	Benoeming van bestuurders bij akte van oprichting	
	242	Benoeming van bestuurders door algemene vergadering	
	243	Benoeming van bestuurders door soort- of aanduidingsvergadering bij BV	
	244	Benoeming van bestuurders van structuurvennootschap door raad van commissarissen	
	245	Benoeming van bestuurders door rechtbank bij bestuursverbod	
	246	Benoeming van bestuurders door OK in enquêteprocedure	
	247	Bindende voordracht bij benoeming van bestuurders	
	248	Doorbreking van bindende voordracht bij benoeming van bestuurders	
	249	Raadgevende stem van bestuurders en commissarissen bij benoeming van bestuurders	
	250	Standpuntbepaling van ondernemingsraad bij benoeming van bestuurders van NV	
2.6.II		Schorsing en ontslag van bestuurders	532
	251	Schorsing en ontslag van bestuurders; algemeen	
	252	Schorsing en ontslag van bestuurders door algemene vergadering	
	253	Schorsing en ontslag van bestuurders door soort- of aanduidingsvergadering bij BV	
	254	Schorsing en ontslag van bestuurders door raad van commissarissen	
	255	Schorsing en ontslag van bestuurders door rechtbank bij bestuursverbod	
	256	Schorsing en ontslag van bestuurders door OK in enquêteprocedure	
	257	Raadgevende stem van bestuurders en commissarissen bij schorsing en ontslag van bestuurders	
	258	Hoorrecht van bestuurder bij schorsing en ontslag	
	259	Standpuntbepaling van ondernemingsraad bij schorsing en ontslag van bestuurders van NV	
	260	Beëindiging van bestuurslidmaatschap door verloop van tijd	
	261	Ontslagname door bestuurder	
2.6.III		Ontslag van bestuurders en beëindiging van contractuele relatie	554
	262	Dubbele rechtsband en ontslag	
	263	15 april-arresten	
	264	Aanvechting van arbeidsrechtelijk ontslag	
	265	Ontslagvergoeding	
	266	Beëindiging van arbeidsrechtelijke of contractuele band ook einde van vennootschapsrechtelijke band?	
	267	Geen herstel van arbeidsrechtelijke of contractuele band	
	268	Geen preventieve ontslagtoetsing door UWV	
	269	Aantasting van ontslagbesluit	
3		Raad van commissarissen	575
3.1		Inleiding	575
3.1.I		Algemeen	575
	270	Vormen van toezicht bij NV en BV	
	271	Instellen van raad van commissarissen	
	272	Statutaire grondslag van raad van commissarissen	
3.1.II		Wetsgeschiedenis van raad van commissarissen	583
	273	Wetsgeschiedenis van raad van commissarissen (1623-1975)	
	274	Wetsgeschiedenis van raad van commissarissen (1976-2012)	
	275	Wetsgeschiedenis van raad van commissarissen (2013-heden)	
3.1.III		Regelgeving over raad van commissarissen	591
	276	Regelgeving over raad van commissarissen; algemeen	
	277	Regelgeving over raad van commissarissen; Boek 2 BW	

	278	Regelgeving over raad van commissarissen; overige regelgeving	
	279	Regelgeving over raad van commissarissen; Corporate Governance Code	
	280	Regelgeving over raad van commissarissen; statuten	
	281	Regelgeving over raad van commissarissen; reglement	
3.2		Taken van raad van commissarissen	606
3.2.I		Algemeen	606
	282	Taken en bevoegdheden van raad van commissarissen	
	283	Richtsnoer voor commissarissen bij taakvervulling	
	284	Intensiteit van toezicht door raad van commissarissen	
3.2.II		Toezicht van raad van commissarissen	620
	285	Toezicht van raad van commissarissen; algemeen	
	286	Toezicht van raad van commissarissen op bestuur	
	287	Toezicht van raad van commissarissen op strategie	
	288	Toezicht van raad van commissarissen op financiën	
	289	Toezicht van raad van commissarissen op risico's	
	290	Toezicht van raad van commissarissen op administratie	
	291	Toezicht van raad van commissarissen op financiële verslaggeving	
	292	Toezicht van raad van commissarissen op verhouding met aandeelhouders	
	293	Toezicht van raad van commissarissen op arbeidsverhoudingen	
	294	Toezicht van raad van commissarissen op cultuur	
	295	Toezicht van raad van commissarissen op maatschappelijke aspecten	
	296	Toezicht van raad van commissarissen op naleving van regelgeving	
	297	Toezicht van raad van commissarissen op belangrijke gebeurtenissen	
3.2.III		Advies van raad van commissarissen	661
	298	Advies van raad van commissarissen	
3.3		Bevoegdheden van raad van commissarissen	662
3.3.I		Bevoegdheden van raad van commissarissen inzake bestuur	662
	299	Bindende voordracht door raad van commissarissen bij benoeming van bestuurders	
	300	Benoeming van bestuurders van structuurvennootschap door raad van commissarissen	
	301	Schorsing van bestuurders door raad van commissarissen	
	302	Ontslag van bestuurders door raad van commissarissen	
	303	Ontslag van bestuurders van structuurvennootschap door raad van commissarissen	
	304	Besluitvorming door raad van commissarissen bij tegenstrijdig belang van alle bestuurders	
	305	Goedkeuring door raad van commissarissen van beursvennootschap bij tegenstrijdig belang van bestuurders	
	306	Tijdelijk bestuur door raad van commissarissen bij ontstentenis of belet van bestuurders	
	307	Instructies door raad van commissarissen aan bestuur	
	308	Beslissing door raad van commissarissen bij staken van stemmen in bestuur	
	309	Voorstel voor bezoldigingsbeleid inzake bestuur van NV door raad van commissarissen	
	310	Vaststelling van bezoldiging van bestuurders door raad van commissarissen	
	311	Vaststelling van beloning van bestuurders van beursvennootschap door raad van commissarissen	
	312	Aanpassen van bonus van bestuurder van NV door raad van commissarissen	
	313	Terugvorderen van bonus van bestuurder van NV door raad van commissarissen	
	314	Goedkeuring en ondertekening van bestuursvoorstel tot fusie of splitsing door raad van commissarissen	

	315	Goedkeuring van bestuursbesluiten door raad van commissarissen	
	316	Goedkeuring van bestuursbesluiten door raad van commissarissen van structuurvennootschap	
3.3.II		Bevoegdheden van raad van commissarissen inzake raad van commissarissen	712
	317	Bindende voordracht door raad van commissarissen bij benoeming van commissarissen	
	318	Bindende voordracht door raad van commissarissen van structuurvennootschap bij benoeming van commissarissen	
	319	Benoeming van commissarissen door raad van commissarissen	
	320	Benoeming van commissarissen van structuurvennootschap door raad van commissarissen	
	321	Schorsing en ontslag van commissarissen door raad van commissarissen	
	322	Schorsing van commissarissen van structuurvennootschap door raad van commissarissen	
	323	Goedkeuring door raad van commissarissen van beursvennootschap bij tegenstrijdig belang van commissarissen	
3.3.III		Bevoegdheden van raad van commissarissen inzake algemene vergadering	721
	324	Bijeenroeping van en oproeping tot algemene vergadering door raad van commissarissen	
	325	Agendering voor algemene vergadering door raad van commissarissen	
	326	Raadgevende stem van commissarissen in algemene vergadering	
	327	Beslissing door raad van commissarissen bij staken van stemmen in algemene vergadering	
	328	Goedkeuring van besluiten van algemene vergadering door raad van commissarissen	
	329	Goedkeuring van besluiten van algemene vergadering van structuurvennootschap door raad van commissarissen	
	330	Goedkeuring door raad van commissarissen van beursvennootschap bij tegenstrijdig belang van grootaandeelhouder	
	331	Informatieverschaffing door raad van commissarissen aan aandeelhouders	
	332	Ontslag van aansprakelijkheid van aandeelhouder door raad van commissarissen voor niet volgestort aandeel	
3.3.IV		Bevoegdheden van raad van commissarissen inzake jaarrekening	731
	333	Voordracht van externe accountant van beursvennootschap door raad van commissarissen	
	334	Benoeming en ontslag van externe accountant door raad van commissarissen	
	335	Ondertekening van jaarrekening door commissarissen	
	336	Vaststelling van jaarrekening van BV door medeondertekening door commissarissen	
3.3.V		Overige bevoegdheden van raad van commissarissen	735
	337	Vertegenwoordiging door raad van commissarissen	
	338	Enquêtebevoegdheid van raad van commissarissen	
	339	Geschillenbeslechting door raad van commissarissen	
	340	Bemiddeling door raad van commissarissen	
3.4		Inrichting van raad van commissarissen	748
3.4.I		Algemeen	748
	341	Rechtsverhouding tussen commissaris en vennootschap	
	342	Benaming van raad van commissarissen en commissarissen	
	343	Eén raad van commissarissen	
3.4.II		Samenstelling van raad van commissarissen	752
	344	Aantal commissarissen	
	345	Leeftijdsgrens van commissarissen	

	346 Verbod van rechtspersoon als commissaris	
	347 Deskundigheid van commissarissen	
	348 Geschiktheid en betrouwbaarheid van commissarissen van financiële onderneming	
	349 Diversiteit van raad van commissarissen	
	350 Verdeling van man/vrouw in raad van commissarissen	
	351 Limitering van aantal commissariaten	
	352 Zittingsduur van commissarissen	
	353 Commissarisverbod door bestuursverbod	
	354 Onafhankelijkheid van raad van commissarissen	
	355 Onafhankelijkheid van raad van commissarissen van structuurvennootschap	
	356 Onafhankelijkheid van raad van commissarissen van beursvennootschap	
	357 Statutaire kwaliteitseisen inzake commissarissen	
	358 Profielschets van raad van commissarissen	
3.4.III	Taakverdeling in raad van commissarissen	789
	359 Taakverdeling in raad van commissarissen	
	360 Auditcommissie	
	361 Remuneratiecommissie	
	362 Selectie- en benoemingscommissie	
	363 Speciale commissie	
	364 Gedelegeerd commissaris	
	365 Voorzitter van raad van commissarissen	
	366 Plaatsvervangende commissaris	
	367 Ontstentenis of belet van commissarissen	
	368 Secretaris van raad van commissarissen	
3.4.IV	Bijzondere commissarissen	828
	369 Aandeelhouderscommissaris	
	370 Werknemerscommissaris	
	371 Overheidscommissaris	
	372 OK-commissaris	
3.4.V	Bezoldiging van commissarissen	842
	373 Toekennen van bezoldiging aan commissarissen	
	374 Hoogte en aard van bezoldiging van commissarissen	
3.5	Functioneren en besluitvorming van raad van commissarissen	852
3.5.I	Algemeen	852
	375 Collegiale taakvervulling van commissarissen	
	376 Vergaderingen van raad van commissarissen	
3.5.II	Informereren van raad van commissarissen	859
	377 Informeren van raad van commissarissen	
	378 Verplichting van raad van commissarissen om informatie in te winnen (haalplicht)	
	379 Verplichting van bestuur om raad van commissarissen informatie te verschaffen (brengplicht)	
	380 Informatiebronnen van raad van commissarissen	
3.5.III	Besluitvorming van raad van commissarissen	871
	381 Besluit van raad van commissarissen	
	382 Regels over besluitvorming van raad van commissarissen in wet, statuten en reglement	
	383 Besluitvorming van raad van commissarissen bij meerderheid van stemmen	
	384 Meervoudig stemrecht van commissaris	
	385 Vetorecht van commissaris	
	386 Deelname van alle commissarissen aan besluitvorming	

	387	Deelname aan besluitvorming van raad van commissarissen krachtens stemvolmacht of stemovereenkomst	
	388	Besluitvorming van raad van commissarissen buiten vergadering	
	389	Besluitvorming van raad van commissarissen bij tegenstrijdig belang van commissarissen	
	390	Voorkomen van belangenverstrengeling bij commissarissen van beursvennootschap	
	391	Goedkeuring van besluiten van raad van commissarissen door anderen	
3.5.IV		Contact van raad van commissarissen met anderen	897
	392	Contact van raad van commissarissen met bestuur	
	393	Contact van raad van commissarissen met algemene vergadering	
	394	Contact van raad van commissarissen met ondernemingsraad	
	395	Contact van raad van commissarissen met interne audit functie	
	396	Contact van raad van commissarissen met externe accountant	
3.5.V		Verantwoording door raad van commissarissen	905
	397	Evaluatie van raad van commissarissen	
	398	Verantwoordingsplicht van raad van commissarissen	
	399	Verslag van raad van commissarissen van beursvennootschap	
3.6		Benoeming, schorsing en ontslag van commissarissen	910
3.6.I		Benoeming van commissarissen	910
	400	Benoeming van commissarissen; algemeen	
	401	Benoeming van commissarissen bij akte van oprichting	
	402	Benoeming van commissarissen door algemene vergadering	
	403	Benoeming van commissarissen door soort- of aanduidingsvergadering bij BV	
	404	Benoeming van commissarissen door derden	
	405	Benoeming van commissarissen van structuurvennootschap door algemene vergadering	
	406	Benoeming van commissarissen van structuurvennootschap door raad van commissarissen	
	407	Benoeming van commissarissen door rechtbank bij bestuursverbod	
	408	Benoeming van commissarissen door OK in enquêteprocedure	
	409	Benoeming van commissarissen van structuurvennootschap door OK na collectief ontslag van commissarissen	
	410	Bindende voordracht bij benoeming van commissarissen	
	411	Bindende voordracht bij benoeming van commissarissen van structuurvennootschap	
	412	Mededeling van gegevens over kandidaat-commissaris	
	413	Motivering van aanbeveling of voordracht van commissaris	
	414	Aanwezigheid van kandidaat-commissaris in algemene vergadering van beursvennootschap	
	415	Raadgevende stem van bestuurders en commissarissen bij benoeming van commissarissen	
	416	Standpuntbepaling van ondernemingsraad bij benoeming van commissarissen van NV	
3.6.II		Schorsing en ontslag van commissarissen	943
	417	Schorsing en ontslag van commissarissen; algemeen	
	418	Schorsing en ontslag van commissarissen door algemene vergadering	
	419	Schorsing en ontslag van commissarissen door soort- of aanduidingsvergadering bij BV	
	420	Schorsing en ontslag van commissarissen door derden	
	421	Schorsing van commissarissen van structuurvennootschap door raad van commissarissen	

422	Collectief ontslag van commissarissen van structuurvennootschap door algemene vergadering	
423	Ontslag van commissarissen van structuurvennootschap door OK	
424	Schorsing en ontslag van commissarissen door rechtbank bij bestuursverbod	
425	Schorsing en ontslag van commissarissen door OK in enquêteprocedure	
426	Raadgevende stem van bestuurders en commissarissen bij schorsing en ontslag van commissarissen	
427	Hoorrecht van commissaris bij schorsing en ontslag	
428	Standpuntbepaling van ondernemingsraad bij schorsing en ontslag van commissarissen van NV	
429	Beëindiging van commissariaat door verloop van tijd	
430	Ontslagname door commissaris	
4	One-tier board	971
4.1	Inleiding	971
431	Introductie van one-tier board	
432	Wetsgeschiedenis van one-tier board	
433	Regelgeving over one-tier board; Boek 2 BW en overige regelgeving	
434	Regelgeving over one-tier board; Corporate Governance Code	
435	Instellen van one-tier board	
4.2	Taken en bevoegdheden van one-tier board	977
436	Taken en bevoegdheden van one-tier board	
437	Taken en bevoegdheden van uitvoerende bestuurders	
438	Taken en bevoegdheden van niet-uitvoerende bestuurders	
439	Vertegenwoordigingsbevoegdheid van uitvoerende bestuurders en niet-uitvoerende bestuurders	
4.3	Inrichting van one-tier board	981
440	Samenstelling van one-tier board	
441	Taakverdeling in one-tier board	
442	Voorzitter van one-tier board	
443	Commissies van one-tier board	
444	Bezoldiging van uitvoerende bestuurders en niet-uitvoerende bestuurders	
4.4	Functioneren en besluitvorming van one-tier board	989
445	Collegiale taakvervulling binnen one-tier board	
446	Besluitvorming van one-tier board; algemeen	
447	Besluitvorming van one-tier board bij tegenstrijdig belang	
448	Verantwoordelijkheid van uitvoerende bestuurders en niet-uitvoerende bestuurders	
4.5	Benoeming, schorsing en ontslag van bestuurders van one-tier board	995
449	Benoeming van uitvoerende bestuurders en niet-uitvoerende bestuurders	
450	Schorsing en ontslag van uitvoerende bestuurders en niet-uitvoerende bestuurders	
4.6	One-tier board bij structuurvennootschap	999
451	One-tier board bij structuurregime	
452	Goedkeuringsrecht van niet-uitvoerende bestuurders bij structuurvennootschap	
5	Structuurvennootschap	1003
5.1	Geschiedenis en achtergrond van structuurregeling	1003
453	Wonder van Den Haag	
454	Ontwikkelingen in jaren 70 en 80	
455	Structuurregeling ter discussie (1990-2004)	

	456	Aanpassen of afschaffen?	
	457	Wijziging van structuurregeling in 2004	
	458	Overzicht van wijzigingen in Wet aanpassing structuurregeling van 2004	
	459	Kern van structuurregeling	
	460	Aantal structuurvennootschappen	
5.2		Toepasselijkheid van structuurregeling	1013
5.2.I		Algemeen	1013
	461	Toepasselijkheid van structuurregeling	
5.2.II		Begrip afhankelijke maatschappij	1014
	462	Begrip afhankelijke maatschappij	
	463	Afhankelijke maatschappij: eerste type	
	464	Afhankelijke maatschappij: tweede type	
5.2.III		Toepasselijkheid van rechtswege	1018
	465	Drie criteria voor toepasselijkheid van structuurregeling	
	466	Eerste criterium: geplaatst kapitaal van € 16 miljoen	
	467	Tweede criterium: ondernemingsraad ingesteld	
	468	Derde criterium: ten minste 100 werknemers	
	469	Opgave bij handelsregister	
	470	Toepasselijkheid na drie jaar inschrijving (inlooptijd)	
	471	Afwijkingen van systematiek bij fusie en splitsing	
	472	Afwijking van systematiek bij speciale wet	
	473	Doorhaling van inschrijving (uitlooptijd)	
	474	Verplichte wijziging van statuten	
5.2.IV		Vrijwillige toepassing van structuurregime	1029
	475	Vrijwillige toepassing van structuurregime; algemeen	
	476	Ondernemingsraad is noodzakelijk	
	477	Vrijwillige toepassing van benoemings- en ontslagregeling van bestuurders	
	478	Algemene vergadering beslist over vrijwillige toepassing van structuurregime	
	479	Statutenwijziging na besluit tot handhaving of wijziging van structuurregime	
	480	Statutenwijziging door OK	
5.2.V		Ontheffing van structuurregime	1036
	481	Ontheffing van structuurregeling	
	482	Beroep tegen weigering, wijziging, intrekking of voorwaarden ontheffing van structuurregeling	
	483	Gevolgen van ontheffing van structuurregeling	
	484	Gevallen van ontheffing van structuurregeling	
5.3		Vrijstellingen van structuurregeling	1040
5.3.I		Overzicht van vrijstellingen van structuurregime	1040
	485	Uitzonderingen op toepasselijkheid van structuurregeling	
	486	Overzicht van volledige vrijstellingen van structuurregime	
	487	Overzicht van verzwakt structuurregime	
5.3.II		Volledige vrijstelling van structuurregime	1042
	488	Volledige vrijstelling van structuurregime voor afhankelijke maatschappij	
	489	Volledige vrijstelling van structuurregime voor internationale holding	
	490	Volledige vrijstelling van structuurregime voor dienstverlenende vennootschap	
	491	Volledige vrijstelling van structuurregime voor joint venture waarin twee of meer structuurvennootschappen deelnemen	
5.3.III		Verzwakt structuurregime	1048
	492	Verzwakt structuurregime; algemeen	
	493	Verzwakt structuurregime voor internationale holding	
	494	Verzwakt structuurregime voor joint venture van internationale holdings	

	495	Verzwakt structuurregime voor joint venture van internationale holding(s) en structuurvennootschap(pen)	
	496	Meerderheid van werknemers buiten Nederland werkzaam	
	497	Verzwakt structuurregime bij geconcentreerd aandelenbezit	
	498	Verzwakt structuurregime bij familievennootschappen	
	499	Verzwakt structuurregime indien stichting, vereniging of overheid enig aandeelhouder is	
5.4		Raad van commissarissen van structuurvennootschap	1059
5.4.I		Samenstelling van raad van commissarissen van structuurvennootschap	1059
	500	Verplichte instelling van raad van commissarissen	
	501	One-tier board bij structuurvennootschap	
	502	Ledental; zittingsduur	
	503	Profielschets	
5.4.II		Wettelijke regeling inzake benoeming van commissarissen van structuurvennootschap	1064
	504	Benoemingsregeling; algemeen	
	505	Aanbevelingsrecht van algemene vergadering en ondernemingsraad	
	506	Versterkt aanbevelingsrecht van ondernemingsraad	
	507	Bezwaar van raad van commissarissen tegen aanbevolen commissaris	
	508	Verplicht overleg en bezwarenprocedure bij OK	
	509	Standpunt van ondernemingsraad bij benoeming van commissaris van structuur-NV	
	510	Telescoopsysteem	
	511	Afwijzing van voordracht van kandidaat-commissaris; wetsgeschiedenis	
	512	Afwijzing van voordracht van kandidaat-commissaris; huidige regeling	
	513	Afwijzing van voordracht van kandidaat-commissaris; samenvattende beschrijving van procedure	
	514	Aandeelhouderscommissie	
	515	Instelling en werkwijze van aandeelhouderscommissie	
	516	Overdracht van bevoegdheden aan aandeelhouderscommissie	
	517	Welke ondernemingsraad is bevoegd?	
	518	Ontbreken van alle commissarissen	
	519	Onverenigbaarheid van functies	
	520	Benoeming van commissarissen in enquêteprocedure	
5.4.III		Statutaire regeling inzake benoeming van commissarissen van structuurvennootschap	1091
	521	Afwijkende statutaire benoemingsregeling	
	522	Door wet genoemde afwijkingen	
	523	Andere mogelijke afwijking: coöptatie	
	524	Andere mogelijke afwijking: overheidscommissaris	
	525	Niet geoorloofde afwijkingen	
5.4.IV		Schorsing en ontslag van individuele commissarissen van structuurvennootschap	1096
	526	Schorsing en ontslag van commissaris van structuurvennootschap; inleiding	
	527	Periodiek aftreden van commissaris van structuurvennootschap	
	528	Schorsing van commissaris van structuurvennootschap	
	529	Tussentijds ontslag van commissaris van structuurvennootschap	
	530	Geen standpunt van ondernemingsraad	
	531	Schorsing en ontslag van commissaris van structuurvennootschap in enquêteprocedure	
5.4.V		Collectief ontslag van commissarissen van structuurvennootschap	1102
	532	Collectief ontslagrecht; algemeen	
	533	Opzeggen van vertrouwen in raad van commissarissen	
	534	Motiveringseis inzake collectief ontslag	
	535	Agendering van collectief ontslag	

	536	Standpunt van ondernemingsraad	
	537	Onmiddellijk ontslag en benoeming van tijdelijke commissarissen	
	538	Collectief ontslagrecht bij vijandige overname	
5.5		Bevoegdheden van raad van commissarissen van structuurvennootschap	1112
5.5.I		Inleiding	1112
	539	Twee bijzondere bevoegdheden	
	540	Bevoegdheid tot vaststelling van jaarrekening geschrapt	
5.5.II		Benoeming, schorsing en ontslag van bestuurders van structuurvennootschap	1114
	541	Benoeming van bestuurders	
	542	Positie van ondernemingsraad bij benoeming van bestuurders	
	543	Schorsing en ontslag van bestuurders	
	544	Positie van ondernemingsraad bij schorsing en ontslag van bestuurders	
	545	Horen van algemene vergadering over voorgenomen ontslag van bestuurders	
	546	Meerderheids- en quorumeisen binnen raad van commissarissen bij besluitvorming over benoeming, schorsing en ontslag van bestuurders	
5.5.III		Goedkeuring van belangrijke bestuursbesluiten bij structuurvennootschap	1123
	547	Goedkeuring van belangrijke bestuursbesluiten; algemeen	
	548	Goedkeuring van belangrijke bestuursbesluiten in structuurvennootschap met one-tier board	
	549	Besluiten waarvoor goedkeuring is vereist	
	550	Besluiten waartoe algemene vergadering en bestuur beide bevoegd kunnen zijn	
	551	Besluiten die afhankelijke maatschappij betreffen	
	552	Geen externe werking bij ontbreken van goedkeuring	
	553	Statutaire uitbreiding van lijst; 'vrijwillige' toepassing	
6		Beschermingsconstructies	1133
6.1		Begrip beschermingsconstructie; motieven en bezwaren	1133
	554	Begrip beschermingsconstructie	
	555	Invoering van beschermingsconstructies	
	556	Afschaffing van beschermingsconstructies	
	557	Motieven voor beschermingsconstructies; algemeen	
	558	Motieven voor beschermingsconstructies; externe invloeden	
	559	Motieven voor beschermingsconstructies; stabiele besluitvorming	
	560	Motieven voor beschermingsconstructies; consolideren van belangenpositie	
	561	Motieven voor beschermingsconstructies; kwaliteit van bestuur en toezicht	
	562	Bezwaren tegen beschermingsconstructies; algemeen	
	563	Bezwaren tegen beschermingsconstructies; verantwoording	
	564	Bezwaren tegen beschermingsconstructies; transparantie	
	565	Bezwaren tegen beschermingsconstructies; evenwicht binnen vennootschap	
	566	Bezwaren tegen beschermingsconstructies; prestaties van vennootschap	
	567	Bezwaren tegen beschermingsconstructies; kapitaalkosten	
6.2		Historische ontwikkeling van beschermingsconstructies	1153
	568	Opkomst van beschermingsconstructies (1898-1980)	
	569	Geleidelijke afbraak van beschermingsconstructies (1980-2005)	
	570	Hernieuwde acceptatie van beschermingsconstructies (2005-heden)	
6.3		Geoorloofdheid van beschermingsconstructies	1163
	571	Geoorloofdheid van beschermingsconstructies; algemeen	
	572	RNA-norm	
	573	Treffen van ad hoc-beschermingsmaatregelen	
	574	Handhaven van ad hoc-beschermingsmaatregelen	
	575	Reikwijdte van RNA-norm	
	576	Rechtsmiddelen tegen ongeoorloofde beschermingsconstructies	

	577 Bijlage X Euronext Rule Book II (oud)	
6.4	Keuzeregeling inzake beschermingsconstructies	1177
6.4.I	Inleiding	1177
	578 Keuzeregeling inzake beschermingsmaatregelen; algemeen	
	579 Wetsgeschiedenis van keuzeregeling inzake beschermingsmaatregelen	
	580 Werkingssfeer van keuzeregeling inzake beschermingsmaatregelen	
	581 OK als bevoegde rechter inzake beschermingsmaatregelen	
6.4.II	Statutair verbod om beschermingsmaatregelen te treffen	1181
	582 Passiviteitsregel	
	583 Verbod van handelingen die openbaar bod kunnen frustreren	
	584 Verbod om besluiten uit te voeren	
	585 Periode waarin beschermingsverbod geldt	
	586 Goedkeuring van beschermingsmaatregel door algemene vergadering	
	587 Buitenwerkingstelling van overdrachtsbeperkingen	
6.4.III	Statutaire doorbraak van beschermingsconstructies	1188
	588 Doorbraakregeling	
	589 Berekening van 75%-grens	
	590 Doorbraakvergadering	
6.4.IV	Vergoeding voor verlies van aandeelhoudersrechten; reciprociteitsregel	1192
	591 Billijke vergoeding bij verlies van aandeelhoudersrechten	
	592 Reciprociteitsregel	
6.5	Soorten beschermingsconstructies	1195
	593 Soorten beschermingsconstructies; algemeen	
	594 Uitgifte van beschermings aandelen	
	595 Prioriteits aandelen	
	596 Certificering van aandelen	
	597 Bindende voordracht bij benoeming van bestuurders en commissarissen	
	598 Benoeming van commissarissen door derden	
	599 Kwaliteitseisen inzake bestuurders en commissarissen	
	600 Gekwalificeerde meerderheid in algemene vergadering	
	601 Quorumeis in algemene vergadering	
	602 Beperking van stemrecht van aandeelhouders; stemrechtloze aandelen	
	603 Meervoudig stemrecht van aandeelhouders	
	604 Dual-class shares	
	605 Stemvolmachten van aandeelhouders voor bestuur (proxy solicitation)	
	606 Beperking van volmachtverlening door aandeelhouder	
	607 Blokkeringsregeling inzake aandelen	
	608 Kwaliteitseisen inzake aandeelhouders	
	609 Limitering van aandelenbelang (X%-regeling)	
	610 Aanbiedingsverplichting bij bepaald aandelenbelang	
	611 Preferente financierings aandelen	
	612 Gouden aandeel	
	613 Structuurregeling	
	614 Verplicht bod-regeling	
	615 Initiatiefrecht of goedkeuringsrecht van bestuur of raad van commissarissen bij besluiten van algemene vergadering	
	616 Loyaliteits aandelen	
	617 Stemovereenkomst tussen aandeelhouders	
	618 Standpunt van bestuur en raad van commissarissen	
	619 Holdingconstructie	
	620 Piramideconstructie	
	621 Poison pill	

	622	Vergoeding bij niet doorgaan van overname (break fee)	
	623	Uitkeringen door vennootschap	
	624	Verkoop van kroonjuwelen	
	625	Inkoop van door belager gehouden aandelen (greenmail)	
	626	Onvriendelijk tegenbod (Pac Man-bod)	
	627	Bescherming door bevriende derde (witte ridder)	
	628	Enquêteprocedure	
	629	Put up or shut up	
	630	Responstijd bij strategiewijziging	
	631	Wetgeving ter bescherming van nationale veiligheid	
	632	Wettelijke bedenktijd bij aandeelhoudersactivisme en onvriendelijk openbaar bod	
6.6		Uitgifte van gewone en preferente beschermingsaandelen	1252
6.6.I		Gewone beschermingsaandelen	1252
	633	Uitgifte van gewone beschermingsaandelen; algemeen	
	634	Uitgifte van gewone beschermingsaandelen aan bevriende relatie	
	635	Uitgifte van gewone beschermingsaandelen aan werknemersrechtspersoon	
6.6.II		Preferente beschermingsaandelen	1257
	636	Preferente beschermingsaandelen en stichting continuïteit; algemeen	
	637	Openbaarheid van beschermingsconstructie met preferente aandelen	
	638	Geoorlooftheid van preferente beschermingsaandelen	
	639	Voordelen van preferente beschermingsaandelen	
	640	Stichting continuïteit	
	641	Bestuur van stichting continuïteit	
	642	Financiering van stichting continuïteit	
	643	Call-optie inzake preferente beschermingsaandelen	
	644	Put-optie inzake preferente beschermingsaandelen	
	645	Optieovereenkomst	
	646	Werkingsduur van call-optie	
	647	Hergebruik van call-optie	
	648	Uitleg van call-optie	
	649	Uitoefening van call-optie; uitgifte van preferente beschermingsaandelen	
	650	Preferente beschermingsaandelen en registratiedatum	
	651	Houden van preferente beschermingsaandelen	
	652	Stichting continuïteit en verplicht bod	
	653	Intrekking van preferente beschermingsaandelen	
6.7		Prioriteitsaandelen	1292
	654	Prioriteitsaandelen als beschermingsconstructie	
	655	Bevoegdheden van prioriteit	
6.8		Certificering van aandelen	1298
6.8.I		Certificering van aandelen; algemeen	1298
	656	Historie en gebruik van certificering	
	657	Rechtskarakter van certificering	
	658	Motieven voor certificering	
	659	Certificaten versus stemrechtloze aandelen	
	660	Totstandkoming van certificering	
	661	Statutaire plicht tot certificering	
	662	Statutair verbod tot certificering	
	663	Rechtskarakter van certificaat	
	664	Royeerbaarheid van certificaten	
	665	Verhouding van certificaathouders tot AK	
	666	Certificaathouder en redelijkheid en billijkheid	

	667	Rechtskarakter van administratievoorwaarden	
	668	Stichting AK	
	669	Bestuur van AK	
	670	Stemgedrag van AK	
	671	Beschikking over aandelen door AK	
	672	Wettelijk pandrecht van certificaathouders	
	673	Uitwinning van wettelijk pandrecht van certificaathouders	
	674	Rechten van certificaathouders jegens vennootschap; algemeen	
	675	Rechten van certificaathouders jegens vennootschap; wetshistorie	
	676	Rechten van alle certificaathouders jegens vennootschap	
	677	Rechten van bewilligde en vergadergerechtigde certificaathouders jegens vennootschap	
	678	Met medewerking van NV uitgegeven certificaten	
	679	Certificaten met vergaderrecht in BV	
	680	Certificaten met vergaderrecht en overgangsrecht van Wet Flex-BV	
	681	Certificaathoudersregister	
	682	Inschrijving van vergadergerechtigde certificaathouders van BV in aandeelhoudersregister	
6.8.II		Certificering van aandelen van beursvennootschap	1357
	683	Beursgenoteerde certificaten; algemeen	
	684	Bestuur van AK van beursvennootschap	
	685	Vertrouwen van certificaathouders in bestuur van AK van beursvennootschap	
	686	Stemgedrag van AK van beursvennootschap	
	687	Vergadering van certificaathouders van beursvennootschap	
	688	Stemvolmacht van AK van beursvennootschap; algemeen	
	689	Stemvolmacht van AK van beursvennootschap; kenmerken en eisen	
	690	Stemvolmacht van AK van beursvennootschap; weigering en intrekking	
	691	Stemvolmacht van AK van beursvennootschap; gronden voor weigering en intrekking	
	692	Stemvolmacht van AK van beursvennootschap; onvriendelijk openbaar bod	
	693	Stemvolmacht van AK van beursvennootschap; concentratie van kapitaal	
	694	Stemvolmacht van AK van beursvennootschap; strijd met vennootschappelijk belang	
	695	Stemvolmacht van AK van beursvennootschap; uitzondering op mogelijkheid van weigering en intrekking van stemvolmacht	
	696	Certificering bij beursvennootschap en verplicht bod	
	697	Verslag van AK van beursvennootschap	

HOOFDSTUK 1

Algemene vergadering

1.1 Inleiding

- [1] *Algemene vergadering van kapitaalverschaffers.* De structuur van de NV en BV is dualistisch; er zijn in ieder geval twee vennootschapsorganen. Aan de ene kant staat het bestuur, dat de leiding heeft en als regel de vennootschap naar buiten vertegenwoordigt; aan de andere kant staat de algemene vergadering, waarin de kapitaalverschaffers zijn verenigd. Aan de algemene vergadering komen belangrijke bevoegdheden toe. De structuurvennootschap heeft een pluralistische structuur.

a. Inleiding. De hiernavolgende beschouwing over de bevoegdheden van de algemene vergadering van de NV en BV betreft in eerste instantie de niet-structuurvennootschap, dat wil zeggen de vennootschap met een dualistische structuur. Zij betreft ten dele ook de structuurvennootschap [453 e.v.], wier structuur als een pluralistische wordt gekenschetst, omdat daarin ook belangrijke bevoegdheden zijn toegekend aan de daar verplicht gestelde raad van commissarissen en ondernemingsraad. Zie hierover ASSER/VAN SOLINGE & NIEUWE WEME 2-*Ila* 2013/20 e.v.; SLACTER/ASSINK, *Compendium* 2013/42.

De term 'dualistisch' is overigens enigszins verwarrend, omdat de antipool 'monistisch' is of kan zijn. Die laatste term wordt ook gebruikt voor het one-tier board bestuursmodel [431 e.v.].

Het bestuur heeft de leiding over de vennootschap en de daarmee verband houdende bevoegdheden; typologisch is het bestuur ook het orgaan dat de vennootschap vertegenwoordigt. Zie nader [121 e.v.]. Hiernaast, uitdrukkelijk niet hierboven, staat de algemene vergadering met eigen bevoegdheden in de vennootschap, die worden bepaald door de wet en, binnen de grenzen van de wet, door de statuten. Men spreekt soms van de algemene vergadering als 'hoogste macht' binnen de vennootschap, een zienswijze die geïnspireerd lijkt door de contractuele visie op de vennootschap.

b. Contractuele visie versus institutionele visie. Van oudsher zijn er twee benaderingen van de kapitaalvennootschap: de contractuele visie en de institutionele visie. Zie daarover ASSER/MAEIJER & KROEZE 2-*I** 2015/30; ASSER/VAN SOLINGE & NIEUWE WEME 2-*Ila* 2013/13. De discussie hierover heeft zich in de laatste jaren toegespitst

op de vraag in hoeverre de vennootschappelijke structuur medebepaald kan worden door de contractuele verhouding tussen de aandeelhouders. De contractuele verhoudingen hebben recent meer aandacht gekregen door de flexibilisering van het BV-recht, waarbij de terugdringing van dwingendrechtelijke bepalingen in Boek 2 BW meer ruimte schept voor – deels in de statuten vast te leggen – contractuele afspraken inzake de inrichting van de BV. Zie nader VAN SCHILFGAARDE, *WPNR* 2002/6503; NOWAK & VAN DUUREN, *preadvies Ver. België en Nederland* 2013, p. 301-345; TERVOORT, *NGB-bundel* 2005, p. 337 e.v.; TEN BERG, *preadvies KNB* 2002, p. 163-165; PORTENGEN, *preadvies Ver. Handelsrecht* 2006, p. 73-74; NOWAK, *WPNR* 2014/7014.

Ook de algemene vergadering mag de bij de wet en statuten getrokken grenzen van haar bevoegdheid niet overschrijden, aldus HR 21 januari 1955, *NJ* 1959/43 (Forumbank), waarover [5]. Wel heeft de algemene vergadering beslissende bevoegdheden tot benoeming van bestuurders en (een meerderheid van) commissarissen, behoudens bindende voordrachten die echter met een bepaalde meerderheid kunnen worden doorbroken, en voorts tot schorsing en ontslag van deze functionarissen. In dit verband spreekt men wel over de uiteindelijke macht van aandeelhouders. Zie VAN SCHILFGAARDE/WINTER, WEZEMAN & SCHOONBROOD, *BV en NV* 2017/62; VAN DER HEIJDEN/DORTMOND, *Handboek* 2013/380. Dat is echter iets anders dan de hoogste macht ten aanzien van alle aangelegenheden van de vennootschap.

c. Eigen belang van aandeelhouders. Algemeen wordt aangenomen dat de aandeelhouders, individueel en in vergadering bijeen, binnen de grenzen van art. 2:8 BW hun eigen belang mogen nastreven. De laatste jaren wordt steeds vaker betoogd dat aandeelhouders op grond van art. 2:8 BW bij hun handelen rekening dienen te houden met het belang van de vennootschap en dat soms zelf voorop dienen te stellen. Dat geldt niet alleen voor grootaandeelhouders in een beursvennootschap, maar ook voor aandeelhouders in een joint venture-vennootschap. Zie bijvoorbeeld OLAERTS, *Ondernemingsrecht* 2017/113, die betoogt dat aandeelhouders gebonden zijn aan het vennootschappelijk belang, en de rechtvaardiging voor deze gebondenheid ziet in het feit dat de aandeelhouder toetreedt tot een ‘belangengemeenschap’, alsmede in de opkomst van het belang van de onderneming. Voor een pleidooi dat de algemene vergadering (in tegenstelling tot individuele aandeelhouders) het vennootschappelijk belang dient te behartigen, zie KEMP, *VHI* 129 2015/8.1 e.v. (diss.).

Zie ook [30], [102 sub h] en [124]. Zie verder ASSINK, *preadvies Ver. Handelsrecht* 2009; DE JONGH, *Ondernemingsrecht* 2011/124; OVERKLEEF, *IVO* 103 2017/6.2.2 (diss.); ABMA e.a., *R&P ONR* 9 2017/4.2.

d. Toekomstige aandeelhouders. In OK 27 mei 2010, *RO* 2010/48; *JOR* 2010/189 (PCM) oordeelde de OK dat mede gelet op hetgeen ingevolge art. 2:8 BW naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid wordt gevorderd, een toekomstige aandeelhouder in zijn handelen dat verband houdt met het verkrijgen van een belang in de vennootschap niet alleen de eigen belangen maar ook het vennootschappelijk belang dient te betrekken. Zie ASSER/MAEIJER & KROEZE 2-1* 2015/228. Voor andere gevallen van overeenkomstige toepassing van art. 2:8 BW op toekomstige

aandeelhouders, zie OK 3 maart 1999, *NJ* 1999/350; *JOR* 1999/87 (Gucci); OK 11 maart 1999, *NJ* 1999/351; *JOR* 1999/89 (Breevast); OK 16 oktober 2001, *NJ* 2001/640; *JOR* 2001/251 (RNA); OK 17 januari 2007, *RO* 2007/26; *JOR* 2007/42 (Stork). Zie verder [124]. Hetzelfde geldt voor de stichting continuïteit die een call-optie heeft, maar deze nog niet heeft uitgeoefend; zie daarover [640 sub g].

e. Houders van economische belangen en aandeelhoudersrechten. In de systematiek van het vennootschapsrecht worden de rechten die verband houden met het aandeel, in het bijzonder het stemrecht, vergaderrecht, agenderingsrecht, bijeenroepingsrecht en recht op informatie, traditioneel gekoppeld aan aandeelhouders en/of certificaathouders, alsmede pandhouders en vruchtgebruikers, dat wil zeggen aan de kapitaalverschaffers. Daarbij is geen rekening gehouden met situaties waarin kapitaalverschaffers hun economische belang bij de aandelen in enigerlei vorm aan andere partijen hebben overgedragen. Over de vennootschapsrechtelijke positie van die economische belanghebbenden en aandeelhouders zonder economisch belang handelt OOSTERHOFF, *VHI* 144 2017 (diss.).

f. Nieuwe ontwikkelingen. In de laatste tien jaar zijn er belangrijke ontwikkelingen geweest in de dynamiek tussen de kapitaalverschaffers en de vennootschapsleiding, die vooral tot uiting kwamen bij de uitoefening van de hun toekomstige bevoegdheden, hetgeen niet alleen de facto maar ook de iure verschuivingen in de bevoegdheidsverdeling tot gevolg heeft gehad. Zie hierover ASSER/VAN SOLINGE & NIEUWE WEME 2-IIa 2013/10-12; DE JONGH, *IVO* 94 2014 (diss.); KEMP, *VHI* 129 2015 (diss.); OVERKLEEF, *IVO* 103 2017 (diss.).

[2] *Soorten algemene vergaderingen.* Er zijn bij de NV en BV twee soorten algemene vergaderingen: de jaarlijkse algemene vergadering en de buitengewone algemene vergaderingen.

a. Terminologie. Bij de NV en BV wordt onderscheid gemaakt tussen de algemene vergadering als vennootschappelijk orgaan waaraan bepaalde bevoegdheden toekomen, en de algemene vergadering als bijeenkomst van dit orgaan. Bij de behandeling van het bijeenkomen en functioneren van de algemene vergadering doelen wij op de laatste betekenis. Zie ook ASSER/RENSSEN 2-III 2017/92.

Bij art. V Reparatiiewet III Justitie (*Stb.* 2008, 85), is de term 'algemene vergadering van aandeelhouders' vervangen door 'algemene vergadering'. Deze term wordt sindsdien in nieuwe wetgeving gebruikt.

b. Twee soorten. Er zijn twee soorten algemene vergaderingen: de jaarvergadering, ook wel aangeduid als 'gewone algemene vergadering', en andere vergaderingen die daarnaast kunnen worden gehouden en die 'buitengewone algemene vergaderingen' worden genoemd. De wet maakt het onderscheid niet, maar bepaalt slechts dat jaarlijks één algemene vergadering wordt gehouden (art. 2:108/218 BW). De jaarvergadering is verplicht voor de NV. Het BV-recht kent sinds 2012 de mogelijkheid in plaats daarvan buiten vergadering of overeenkomstig art. 2:210 lid 5 BW te besluiten (art. 2:218 BW). De wet schrijft in art. 2:108a BW voor de NV daarnaast een (buitengewone) algemene vergadering voor bij een

sterke vermogensdaling als in dit artikel nader aangeduid. Zie over art. 2:108a BW ASSER/VAN SOLINGE & NIEUWE WEME 2-IIa 2013/112.

c. *Termijn.* De jaarvergadering van de NV en BV moet worden gehouden, dan wel, bij de BV, de besluitvorming buiten vergadering moet plaatsvinden, binnen zes maanden na afloop van het boekjaar van de vennootschap, tenzij de statuten voorzien in een kortere termijn (art. 2:108/218 BW). Het boekjaar is het kalenderjaar indien in de statuten geen ander boekjaar is aangewezen (art. 2:10a BW).

d. *Jaarrekening.* Op de jaarvergadering wordt in de regel de jaarrekening vastgesteld (art. 2:101/210 lid 3 BW). Zie hierover [8].

e. *Overige onderwerpen.* In de jaarvergadering worden vaak ook andere onderwerpen aan de orde gesteld, zoals de winstverdeling (zie ASSER/VAN SOLINGE & NIEUWE WEME 2-IIa 2013/188 e.v.), bij de NV de aanwijzing door de algemene vergadering voor de duur van ten hoogste vijf jaar van een ander vennootschapsorgaan als bevoegd tot emissie en beperking of uitsluiting van het voorkeursrecht daarbij (art. 2:96 BW en art. 2:96a BW), de machtiging tot inkoop van aandelen (art. 2:98 lid 4 BW en art. 2:207 lid 2 sub d BW) en de benoeming van bestuurders of commissarissen (art. 2:132/242 BW; art. 2:142 lid 1 BW jo. art. 2:143 BW en art. 2:252 lid 1 BW jo. art. 2:253 BW). Zie voor punten die op de jaarvergadering van een beursvennootschap kunnen worden geagendeerd VAN HELDEN, *VHI* 45 1994.

In beginsel kunnen alle besluiten die tot de bevoegdheid van de algemene vergadering behoren, dus ook een besluit tot vaststelling van de jaarrekening, buiten vergadering worden genomen. Zie nader [84 e.v.].

De wettelijke regelingen omtrent de bijeenroeping, oproeping en de hierbij in acht te nemen termijn, agenda, plaats van de algemene vergadering en gang van zaken op de algemene vergadering zelf, gelden zowel voor de jaarvergadering als voor andere algemene vergaderingen. Zie hierover [31 e.v.]. De wet geeft nog enige bijzondere bepalingen voor het geval aan de algemene vergadering een voorstel tot statutenwijziging wordt gedaan (bijvoorbeeld art. 2:123/233 BW), waarover [10].

In dit hoofdstuk wordt gemakshalve gesproken van rechten van aandeelhouders, ook waar de wet die rechten aan alle stemgerechtigden of vergadergerechtigden geeft.

f. *Soort- of aanduidingsvergadering.* Zie over de vergadering van houders van aandelen van een bijzondere soort of aanduiding [90-91] en over aandelen van een bijzondere soort ASSER/VAN SOLINGE & NIEUWE WEME 2-IIa 2013/305.

1.2 Bevoegdheden van algemene vergadering

1.2.1 Algemeen

[3] *Kernbevoegdheden van algemene vergadering.* De wet kent de volgende aan de algemene vergadering van een NV en BV opgedragen kernbevoegdheden. Bij de structuurvennootschap geldt deels een andere regeling.

a. Benoeming en ontslag. De algemene vergadering van een NV en BV heeft de bevoegdheid alle bestuurders en ten minste twee derde van het totale aantal commissarissen te benoemen, alsmede hen te allen tijde te ontslaan. Zie art. 2:132/242 BW (benoeming bestuurders, waarover [242]), art. 2:142 lid 1 BW jo. art. 2:143 BW en art. 2:252 lid 1 BW jo. art. 2:253 BW (benoeming commissarissen, waarover [402]), art. 2:134/244 lid 1 BW (schorsing en ontslag bestuurders, waarover [252]) en art. 2:144/254 lid 1 BW (schorsing en ontslag commissarissen, waarover [418]).

Sinds 2012 kan bij de BV – kort gezegd – de bevoegdheid tot benoeming, schorsing en ontslag van bestuurders en commissarissen in de statuten worden verleend aan een vergadering van houders van aandelen van een bepaalde soort of aanduiding; de bevoegdheid tot ontslag van bestuurders kan ook aan een ander orgaan (bijvoorbeeld de raad van commissarissen) worden gegeven. Zie daarover [243], [253], [403] en [419].

Op beperkingen van de bevoegdheid tot benoeming van bestuurders en commissarissen door een zogenaamde oligarchische clausule (art. 2:133/243 BW en art. 2:142/252 lid 2 BW), komen wij terug in [247], [299] en [317].

In de statuten kan worden bepaald dat ten hoogste een derde van het totale aantal commissarissen wordt benoemd door anderen dan de algemene vergadering of de vergadering van houders van aandelen van een bepaalde soort of aanduiding (art. 2:143/253 BW), bijvoorbeeld bij een NV waarin de overheid in sterke mate participeert, rechtstreeks door een overheidsorgaan. Deze anderen komt dan ook de bevoegdheid tot schorsing en ontslag toe van de door hen benoemde commissarissen. Zie art. 2:144/254 lid 1 BW, waarover [404] en [420].

De wettelijke toedeling van deze kernbevoegdheden aan de algemene vergadering geldt wat betreft benoeming en ontslag van bestuurders niet voor de vennootschap met volledig structuurregime (art. 2:162/272 BW; zie [300] en [541]). Bij deze vennootschap komen die bevoegdheden toe aan een verplicht gestelde raad van commissarissen. Verder geldt voor alle structuurvennootschappen in beginsel dat de commissarissen door de algemene vergadering worden benoemd op een bindende voordracht van de raad van commissarissen. Zie art. 2:158/268 BW, waarover [504 e.v.].

b. Statutaire inrichting. De algemene vergadering heeft de bevoegdheid tot wijziging van de statuten (art. 2:121/231 lid 1 BW). Zie [9 e.v.].

c. Jaarrekening. De algemene vergadering heeft de bevoegdheid tot het jaarlijks vaststellen van de jaarrekening (art. 2:101/210 lid 3 BW). De jaarlijkse vaststelling van het eventuele winstsaldo van de winst- en verliesrekening moet worden onderscheiden van de bestemming van de eenmaal vastgestelde winst (art. 2:105/216 BW, waarover ASSER/VAN SOLINGE & NIEUWE WEME 2-*Ila* 2013/188 e.v.). Zie over de jaarrekening [8].

d. Ontbinding, omzetting, fusie en splitsing. Anders dan bij besluiten tot ontbinding (art. 2:19 lid 1 sub a BW), verdient aandacht dat besluiten tot omzetting (art. 2:18 lid 2 sub a BW), fusie (art. 2:317 BW) en splitsing (art. 2:334m lid 1 en lid 3 BW) dienen te worden genomen met inachtneming van de vereisten

voor respectievelijk op dezelfde wijze als een besluit tot statutenwijziging. Zie verder art. 2:330 BW en art. 2:334ee BW. Zie nader ASSER/MAEIJER & KROEZE 2-1* 2015/353-503.

e. Ingrijpende bestuursbesluiten (NV). De algemene vergadering van een NV heeft de bevoegdheid tot goedkeuring van ingrijpende bestuursbesluiten (art. 2:107a BW, waarover [17 e.v.]). Voor een uitgebreide, tevens historische en rechtsvergelijkende analyse van deze bevoegdheid van de algemene vergadering inzake structuurwijzigingen, zie KLAASSEN, IVO 60 2007 (diss.).

f. Vaststelling bezoldigingsbeleid (NV). De algemene vergadering van een NV heeft de bevoegdheid tot het vaststellen van het beleid op het terrein van de bezoldiging van het bestuur (art. 2:135 BW). Zie hierover [25-26] en [197 e.v.].

g. Recht op inlichtingen. De algemene vergadering heeft het recht van het bestuur en de raad van commissarissen inlichtingen te verlangen (art. 2:107/217 lid 2 BW). Zie verder [6].

[4] *Overige dwingendrechtelijke bevoegdheden.* Naast de in [3] vermelde kernbevoegdheden deelt de wet nog een aantal andere bevoegdheden dwingendrechtelijk toe aan de algemene vergadering van een NV en BV.

Aan de algemene vergadering komt naast de kernbevoegdheden genoemd in [3] dwingendrechtelijk nog een aantal bevoegdheden toe. De belangrijkste daarvan zijn de volgende.

De algemene vergadering van een NV en BV is bevoegd te besluiten tot de emissie van aandelen dan wel de aanwijzing van een hiertoe bevoegd vennootschapsorgaan (art. 2:96/206 lid 1 BW).

De algemene vergadering van een NV en BV is bevoegd te besluiten tot beperking of uitsluiting van het voorkeursrecht (art. 2:96a lid 6 BW en art. 2:206a lid 1 BW). De algemene vergadering van een NV is hiernaast bevoegd te besluiten tot aanwijzing van een hiertoe bevoegd vennootschapsorgaan (art. 2:96a lid 6 BW).

De algemene vergadering van een NV is bevoegd het bestuur te machtigen tot de inkoop van eigen aandelen (art. 2:98 lid 4 BW).

De algemene vergadering van een NV en BV is bevoegd te besluiten tot een vermindering van het geplaatste kapitaal door intrekking van aandelen (art. 2:99/208 lid 1 BW).

De algemene vergadering van een niet-beursgenoteerde NV en BV is bevoegd op grond van bijzondere omstandigheden te besluiten tot verlenging van de termijn waarbinnen het bestuur de jaarrekening dient op te maken en ter inzage dient te leggen (art. 2:101/210 lid 1 BW).

De algemene vergadering van een NV en BV is bevoegd tot opheffing van de schorsing van een bestuurder, indien de bestuurder door de raad van commissarissen is geschorst (art. 2:147/257 lid 2 BW). Dit is anders bij de structuurvennootschap met volledig regime, en voor de BV, bij benoeming van een bestuurder door de soort- of aanduidingsvergadering.

De algemene vergadering van een NV en BV is bevoegd tot het verlenen van een opdracht tot onderzoek van de jaarrekening en intrekking van die opdracht om gegronde redenen (art. 2:393 lid 2 BW).

- [5] *Restbevoegdheid.* Aan de algemene vergadering van een NV en BV behoort, binnen de door de wet en statuten gestelde grenzen, alle bevoegdheid die niet aan het bestuur of aan anderen is toegekend. Zie art. 2:107/217 lid 1 BW. Dat betekent dat bevoegdheden die door de wetgever niet dwingendrechtelijk aan een ander vennootschappelijk orgaan zijn toebedeeld, en ook niet duidelijk inherent zijn aan het besturen, in de statuten vrijelijk aan de algemene vergadering kunnen worden toegekend. Het bestuur heeft echter het primaat ten aanzien van de strategie van de vennootschap.

a. Systematiek. Art. 2:107/217 lid 1 BW moet worden gelezen in samenhang met het in [110 e.v.] nader te behandelen art. 2:129/239 lid 1 BW, dat bepaalt dat behoudens statutaire beperkingen het bestuur belast is met het besturen van de vennootschap. In de door de wetgever gekozen systematiek komen aan de algemene vergadering, behoudens de nog te bespreken beperkingen, alle zogenaamde restbevoegdheden toe met uitzondering van die welke aan het besturen inherent zijn. De wetgever had ook een andere systematiek kunnen kiezen en de bevoegdheden van de algemene vergadering limitatief kunnen aanduiden. Deze systematiek is bijvoorbeeld gevolgd in de EG-verordening betreffende het statuut van de Europese NV (*PbEG* 2001, L 294/1).

De beperkingen die in art. 2:107/217 BW aan de bevoegdheden van de algemene vergadering zijn gesteld, zijn van tweeërlei aard. Zie sub b-c.

b. Beperkingen: wet en statuten. In de eerste plaats is de algemene vergadering gebonden aan de bij wet en statuten gestelde grenzen; zie HR 21 januari 1955, *NJ* 1959/43 (Forumbank). Zo moet de algemene vergadering de wettelijke en statutaire bepalingen betreffende haar werkwijze en besluitvorming in acht nemen. Zie HR 16 juni 1944, *NJ* 1944/443 (Keymel/Merito), waarover MAEIJER, *NV* 1966/1967, p. 119. Strijd met de statuten kan niet worden gedekt doordat een besluit wordt genomen met alle stemmen van het gehele, in de algemene vergadering vertegenwoordigde kapitaal. Zie HR 8 april 1938, *NJ* 1938/1076 (Nederlandsche Fabrik en Handelsmaatschappij).

Intussen kan de vraag worden gesteld of deze oude rechtspraak in de context van de persoonsgebonden vennootschap nog wel onverkort geldt. Zie over deze discussie [102 sub b] en NOWAK, *WPNR* 2014/7014. Soms kan krachtens de wet zelf op een dergelijke wijze een handelen in strijd met door de wet gestelde formele eisen worden geheeld; zie in het bijzonder art. 2:114/224 lid 2 BW, art. 2:115 lid 1 BW en art. 2:225 BW.

c. Beperkingen: aan anderen toegekende bevoegdheden. In de tweede plaats behoort volgens art. 2:107/217 BW aan de algemene vergadering niet de bevoegdheid die aan het bestuur of aan anderen is toegekend. Zie Hof 's-Hertogenbosch

16 juni 1993, *NJ* 1994/249 (Slagerij Van Heumen). De bevoegdheden die krachtens de wet aan het bestuur toekomen en aan het bestuur inherent zijn, bespreken wij in [150 e.v.].

Door de statuten kan niet iedere bevoegdheid vrijelijk aan het bestuur of aan anderen dan aan de algemene vergadering worden toegekend, zoals wellicht op het eerste gezicht uit art. 2:107/217 BW zou kunnen worden afgeleid. Door de wetgever is immers een aantal bevoegdheden dwingendrechtelijk en exclusief aan de algemene vergadering toebedeeld. Het dwingendrechtelijke karakter van de toedeling vloeit voort uit de vennootschappelijke orde en blijkt hieruit, dat in de desbetreffende wettelijke bepaling niet voorkomt de zinsnede: 'tenzij bij de statuten anders is bepaald', of iets dergelijks. Zie art. 2:25 BW. Dergelijke aan de algemene vergadering dwingendrechtelijk toebedeelde bevoegdheden kunnen noch door de statuten noch bij overeenkomst naar het bestuur of anderen, bijvoorbeeld de raad van commissarissen, worden overgeheveld. Of de aandeelhouders van de uitoefening van deze bevoegdheden kunnen afzien, hangt ervan af of deze te hunner bescherming zijn gegeven. Zie hierover uitgebreid MEINEMA, *IVO* 43 2003 (diss.). De uitoefening van dergelijke bevoegdheden door de algemene vergadering kan soms wel door de statuten aan zekere beperkingen worden onderworpen, bijvoorbeeld door de bepaling dat zij slechts mogelijk is na goedkeuring van anderen, zoals houders van prioriteits aandelen.

d. Wet en statuten zwijgen. Indien zowel de wet als de statuten zwijgen of onduidelijk zijn over de vraag aan welk orgaan een bepaalde bevoegdheid toekomt, kan op grond van art. 2:107/217 BW de bevoegdheid van de algemene vergadering dan wel op grond van art. 2:129/239 BW de bevoegdheid van het bestuur worden bepleit. Zie ook [121 e.v.]. Zie in dit verband ten aanzien van de bevoegdheid tot inkoop onder het oude recht de benadering van Hof Amsterdam 21 april 1954, kenbaar uit *NJ* 1959/43 (Forumbank), waarover MAEIJER, *NV* 1966/1967, p. 119. De thans geldende wetgeving spreekt zich duidelijker dan voorheen uit over de bevoegdheidskwestie bij onder meer emissie en inkoop van aandelen. Zie ASSER/VAN SOLINGE & NIEUWE WEME 2-*Ila* 2013/329 en 224.

e. Bevoegdheden inzake structuur en verkoop onderneming. In het algemeen kan worden gesteld dat bevoegdheden die wezenlijk betrekking hebben op de structuur van de vennootschap of (een zeer wezenlijk deel van) haar onderneming, in het stelsel van de wet eerder aan de algemene vergadering moeten toevallen dan aan het bestuur. Art. 2:107a BW is hiervan een voorbeeld. Aldus ook VAN SCHILFGAARDE/WINTER, WEZEMAN & SCHOONBROOD, *BV en NV* 2017/42; KLAASSEN, *IVO* 60 2007 (diss.); VAN DER HEIJDEN/DORTMOND, *Handboek* 2013/231, p. 480; HONÉE, *NV* 1984, p. 17. Zie over art. 2:107a BW verder [17 e.v.].

f. Opvragen van stortingen. Tot het opvragen van stortingen op aandelen is naar onze mening het bestuur, dat immers de eerste zorg heeft voor een goed beheer van het vermogen, bevoegd. Zie hierover ASSER/VAN SOLINGE & NIEUWE WEME 2-*Ila* 2013/124. Evenzo oordelen wij ten aanzien van de uitgifte van schuldbrieven (obligaties); zie in verband hiermee art. 2:164/274 lid 1 sub a BW. De uitgifte

van converteerbare obligaties valt onder het regime van art. 2:96 lid 5 BW en art. 2:206 lid 2 BW.

g. Bepalen van strategie. Het bepalen van de strategie van de vennootschap en de daaraan verbonden onderneming is in beginsel een aangelegenheid van het bestuur. Dit is herhaaldelijk door de Hoge Raad uitgemaakt, in het bijzonder in HR 13 juli 2007, *NJ* 2007/434; *JOR* 2007/178 (ABN Amro); HR 9 juli 2010, *NJ* 2010/544; *JOR* 2010/228 (ASMI); HR 20 april 2018, *NJ* 2018/331; *JOR* 2018/142 (Boskalis/Fugro). Zie hierover verder [139].

Kan in de statuten worden bepaald dat de bevoegdheid tot het vaststellen van de strategie bij de algemene vergadering berust? *ASSINK, MvO* 2018/7, p. 192-193 en *TIMMERMAN, Preadvies Ver. Handelsrecht* 2018, par. 2.2.9 achten dit mogelijk. Wij vragen ons af of een dergelijke uitholling van de taken en bevoegdheden van het bestuur en beperking van de zelfstandigheid van het bestuur niet in strijd is met de vennootschappelijke orde. Naar ons oordeel is het vaststellen van de strategie een taak van het bestuur, die in beginsel niet in de statuten aan het bestuur kan worden ontnomen en worden overgedragen aan de algemene vergadering. In besloten verhoudingen, zoals in groepsverband of bij een joint venture, kan mogelijk van dit uitgangspunt worden afgeweken. Bij een vennootschap met veel aandeelhouders, zoals een beursvennootschap, achten wij het in ieder geval niet geoorloofd [556 sub e]. *Evenzo VAN OLFEN, Ondernemingsrecht* 2019/12, par. 2.1.

1.2.II *Recht op inlichtingen*

[6] *Recht op inlichtingen van algemene vergadering.* Het bestuur en de raad van commissarissen van een NV en BV verschaffen aan de algemene vergadering alle verlangde inlichtingen, tenzij een zwaarwichtig belang van de vennootschap zich daartegen verzet. Zie art. 2:107/217 lid 2 BW.

a. Algemeen. Art. 2:107/217 lid 2 BW is via een toevoeging aan art. 43 WvK (oud) in onze wetgeving geïntroduceerd bij de Wet van 6 mei 1971 (*Stb.* 1971, 289; *Kamerstukken* 10751; invoering structuurvennootschap). Zie *Handelingen II* 1970/71, p. 3162; *Kamerstukken II* 1969/70, 10751, 3, p. 18. Voordien werd deze verplichting wel aanvaard op grond van het ongeschreven recht. Uit de wetsgeschiedenis volgt dat dit recht op inlichtingen wordt beschouwd als een gevolg van de verplichting van bestuurders en commissarissen aan de algemene vergadering verantwoording van hun beleid af te leggen. Verantwoording houdt ook in de verplichting tot antwoorden, dat wil zeggen tot het verstrekken van de verlangde gegevens. Dit betekent dat inlichtingen veelal worden gevraagd naar aanleiding van de vaststelling van de jaarrekening.

De algemene vergadering heeft recht op alle inlichtingen over de financiële en operationele situatie van de vennootschap opdat zij tot een voldoende gefundeerde besluitvorming kan komen. Zie HR 21 februari 2003, *NJ* 2003/181; *JOR* 2003/58 (VIBA), en met betrekking tot het dividendbeleid van de vennootschap OK 15

maart 2005, ARO 2005/41; JOR 2005/88 (Emba), waarover VAN DER KORST, *VHI* 92 2007 (diss.), p. 165. Zie over het recht op inlichtingen verder Rb. Amsterdam (pres.) 15 juni 1988, *KG* 1988/276 (Schröder/HCS); Rb. Groningen (pres.) 11 september 1996, *KG* 1996/326; JOR 1996/115 (Stiho/Houtgroep); Rb. Utrecht 29 juli 1998, JOR 1999/58 (Resort Haamstede/Boot), waarin werd uitgemaakt dat een specifiek eigen belang hiertoe is vereist.

Bij een openbaar bod is de doelvennootschap verplicht in een algemene vergadering informatie omtrent het bod te verschaffen (art. 18 Bob). Zie nader ASSER/MAEIJER, VAN SOLINGE & NIEUWE WEME 2-II* 2009/619.

Zie [379] voor de verplichting van het bestuur om de raad van commissarissen informatie te verschaffen als bedoeld in art. 2:141/251 lid 1 BW.

b. Recht van individuele aandeelhouder in algemene vergadering. In de literatuur werd betwist of het recht op inlichtingen toekomt aan de algemene vergadering, of ook aan de individuele aandeelhouder. In HR 9 juli 2010 (r.o. 4.6), *NJ* 2010/544; JOR 2010/228 (ASMI), oordeelde de Hoge Raad kort gezegd dat het recht op inlichtingen een recht is van de algemene vergadering als orgaan van de vennootschap, maar dat iedere aandeelhouder in de algemene vergadering – echter niet buiten vergadering – het recht heeft zelfstandig vragen te stellen, oftewel inlichtingen te vragen (ongeacht ook of deze betrekking hebben op agendapunten – zie daarvoor [51 e.v.]). In gelijke zin SCHWARZ, *GS Rechtspersonen*, art. 2:107 BW, aant. 5 (2017); SLAGTER/ASSINK, *Compendium* 2013, p. 699 e.v.; BUIJN & STORM, *BV en NV* 2013/4A.18 en 4B.14; VAN DER KORST, *VHI* 92 2007 (diss.), p. 170; VLETTER-VAN DORT, *IVO* 37 2001 (diss.), p. 66; VAN DER HEIJDEN/DORTMOND, *Handboek* 2013/203.1; VAN SOLINGE, *VHI* 45 1994, p. 45. Anders: PITLO/RAAIJMAKERS, *Ondernemingsrecht* 2017/4.5.8; VAN SCHILFGAARDE/WINTER, WEZEMAN & SCHOONBROOD, *BV en NV* 2017/64, die stellen dat slechts de algemene vergadering als zodanig recht op inlichtingen heeft.

De wet spreekt over ‘verlangde inlichtingen’; men kan dit verstaan als vanuit (niet: door) de algemene vergadering verlangde inlichtingen. Bovendien zal de algemene vergadering vrijwel altijd stilzwijgend instemmen met een desbetreffend door een aanwezige aandeelhouder gedaan verzoek. Uiteraard mag ook van de aandeelhouder die inlichtingen verzoekt, worden verlangd dat hij zich zakelijk opstelt; bij zijn verzoek moet hij de grenzen van de redelijkheid en billijkheid in acht nemen (art. 2:8 lid 1 BW). Zie SCHWARZ, *GS Rechtspersonen*, art. 2:107 BW, aant. 5 (2017); DEN BOOGERT, *NV* 1997, p. 217. Zie over het gevolg voor de informatieplicht van de accentverschuiving van de algemene vergadering naar de voorfase: VERDAM, *Ondernemingsrecht* 2004/156.

c. Recht van individuele aandeelhouder buiten algemene vergadering. Buiten de algemene vergadering hebben aandeelhouders in beginsel geen recht op inlichtingen, zie HR 9 juli 2010 (r.o. 4.6), *NJ* 2010/544; JOR 2010/228 (ASMI). Onder omstandigheden, bijvoorbeeld in joint venture-verhoudingen, heeft de individuele aandeelhouder echter op grond van de redelijkheid en billijkheid ex art. 2:8 BW ook buiten de algemene vergadering recht op de door hem verlangde inlichtingen. Zie VAN SCHILFGAARDE/WINTER, WEZEMAN & SCHOONBROOD, *BV en NV* 2017/64; SLAGTER/ASSINK, *Compendium* 2013, p. 699 e.v.